

บทที่ ๖

การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะภาษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

บทนี้เป็นที่ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะภาษาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๖ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ในประเด็นคำที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ลักษณะโครงสร้างประโยคในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และ ลักษณะสำนวนภาษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ประเด็นต่างๆ เหล่านี้มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑ การศึกษาเปรียบเทียบคำในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประเด็นการศึกษาเรื่องคำในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษา ๒ กรณี คือ คำบอกเนื้อความได้แก่คำนามและคำกริยา และคำแสดงทัศนภาวะ ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและในบทนี้ศึกษาข้อมูลที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับเปรียบเทียบกัน ดังนั้นการศึกษาข้อมูลที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่น ๆ ทุกฉบับที่นอกเหนือจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่นำมาเปรียบเทียบกันนี้ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ใช้เกณฑ์เดียวกันกับที่ได้ศึกษาข้อมูลรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๑ ประเด็นการศึกษาเปรียบเทียบคำในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับมีรายละเอียดดังนี้

๖.๑.๑ การศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ ถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ผลการศึกษาคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ แสดงคำนามและคำร้อยละที่เกิดจากการเปรียบเทียบแต่ละคำในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑ แสดงคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ^๑

คำนาม	๒๔๓๕	๒๔๕๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
กฎหมาย	๑.๖๓	๒.๓๕	๒.๕๓	๒.๓๓	๒.๔๖
คณะรัฐมนตรี	๑.๓๘	-	๐.๘๕	-	-
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ	-	-	-	๐.๕๓	-
ท้องถิ่น	-	-	-	-	๑.๑๕
ที่ประชุม	๐.๓๕	-	-	-	-
นายกรัฐมนตรี	๐.๓๔	-	-	-	-
บทบัญญัติ	๑.๕๐	๑.๕๘	๑.๘๒	๑.๘๑	๑.๓๓
บุคคล	๑.๑๓	๒.๘๓	๒.๔๘	๑.๕๔	๒.๑๓
ประชาชน	-	-	๑.๐๐	-	-
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	-	๐.๘๕	-	-	-
พรรคการเมือง	-	-	-	๑.๑๕	๐.๘๕
พระมหากษัตริย์	๓.๑๓	๒.๓๐	๑.๓๕	๑.๓๕	๐.๕๖
พระราชกำหนด	๐.๓๔	-	-	-	-
พระราชบัญญัติ	๑.๓๕	-	-	-	-
มติ	๑.๓๘	-	-	๑.๐๓	๐.๕๕
รัฐ	-	๑.๕๓	๑.๘๒	๑.๓๘	๑.๓๕
รัฐธรรมนูญ	๑.๓๕	๑.๓๘	๑.๓๔	๑.๓๓	๒.๓๐
รัฐสภา	-	๒.๖๒	๒.๑๑	๑.๕๔	๑.๐๘
ร่างพระราชบัญญัติ	-	๑.๔๕	๒.๐๘	๒.๓๐	๑.๘๓
รัฐมนตรี	๑.๕๐	๐.๘๕	-	-	-
วุฒิสภา	-	๑.๕๓	๐.๕๑	๑.๓๓	๑.๕๖
ศาล	๐.๓๕	๐.๘๕	๐.๕๓	-	-
ศาลรัฐธรรมนูญ	-	-	-	-	๐.๕๑
สภา	๔.๕๐	๒.๓๘	๑.๓๑	๑.๕๔	-
สภาผู้แทนราษฎร	๔.๒๕	๒.๓๘	๒.๓๖	๒.๕๐	๑.๕๒
สมาชิก	๔.๕๐	๒.๕๔	๒.๑๓	๒.๘๐	๑.๔๔
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑.๖๓	๑.๔๑	๒.๓๖	๒.๓๕	๑.๓๓

^๑ หมายเหตุ คำร้อยละที่ปรากฏในตารางในบทนี้หมายถึงคำร้อยละที่เกิดจากการเปรียบเทียบในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับมิใช่คำร้อยละที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างฉบับ

ตารางที่ ๑ แสดงค่านามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ทุกฉบับ (ต่อ)^๑

ค่านาม	๒๔๗๕	๒๔๙๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
สมาชิกวุฒิสภา	-	๐.๕๓	๐.๘๕	๐.๕๕	๑.๐๘
สิทธิ	๐.๘๘	๑.๔๑	๑.๖๘	๑.๒๐	๑.๖๒
หน้าที่	๑.๗๕	๑.๘๖	๑.๗๑	๒.๐๔	๑.๕๘
อำนาจ	๑.๓๘	๑.๑๗	๑.๒๕	๐.๗๓	๐.๕๗

ตารางนี้แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบค่านามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับตั้งแต่ฉบับปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึง ๒๕๔๐ พบว่า
มีค่านามที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏตรงกัน
ทั้งหมด ๑๑ คำ ดังที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒ แสดงค่านามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๗๕
จนถึง ๒๕๔๐

ค่านาม	๒๔๗๕	๒๔๙๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
กฎหมาย	๑.๖๓	๒.๗๕	๒.๕๓	๒.๓๓	๒.๔๖
บทบัญญัติ	๑.๕๐	๑.๕๘	๑.๘๒	๑.๘๑	๑.๓๗
บุคคล	๑.๑๓	๒.๘๗	๒.๔๘	๑.๕๔	๒.๑๓
พระมหากษัตริย์	๓.๑๓	๒.๓๐	๑.๗๕	๑.๗๕	๐.๕๖
รัฐธรรมนูญ	๑.๗๕	๑.๗๘	๑.๓๔	๑.๓๓	๒.๗๐
สภาผู้แทนราษฎร	๔.๒๕	๒.๓๘	๒.๓๖	๒.๕๐	๑.๕๒
สมาชิก	๔.๕๐	๒.๕๔	๒.๑๗	๒.๘๐	๑.๔๔
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	๑.๖๓	๑.๔๑	๒.๓๖	๒.๓๕	๑.๗๓
สิทธิ	๐.๘๘	๑.๔๑	๑.๖๘	๑.๒๐	๑.๖๒
หน้าที่	๑.๗๕	๑.๘๖	๑.๗๑	๒.๐๔	๑.๕๘
อำนาจ	๑.๓๘	๑.๑๗	๑.๒๕	๐.๗๓	๐.๕๗

^๑ หมายเหตุ คำร้อยละที่ปรากฏในตารางในบทนี้หมายถึงคำร้อยละที่เกิดจากการเปรียบเทียบในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ มิใช่คำ
ร้อยละที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างฉบับ

ตารางนี้แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบว่ามีคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับตรงกันมีจำนวน ๑๑ คำ ได้แก่ กฎหมาย บทบัญญัติ บุคคล พระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สิทธิ หน้าที่ และ อำนาจ ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าคำนามเหล่านี้เป็นคำนามที่ปรากฏอย่างเป็นทางการที่สำคัญที่สุดในรัฐธรรมนูญเนื่องจากคำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับและเป็นคำที่ปรากฏซ้ำมากที่สุด ในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับตรงกัน ผลการศึกษานี้ อาจทำให้สรุปได้ว่า การเขียนรัฐธรรมนูญย่อมใช้คำเหล่านี้เสมอ และจะเห็นได้ว่าคำที่ปรากฏในผลการศึกษาบางส่วนเป็นคำที่มีความหมายปรากฏในการสื่อสารเนื้อหาของรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังพบว่า มีคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ ๔ ฉบับตรงกันมีจำนวน ๖ คำ ได้แก่ รัฐ รัฐสภา ร่างพระราชบัญญัติ วุฒิสภา และ สมาชิกวุฒิสภา แม้ว่าคำนามเหล่านี้จะปรากฏในกลุ่มของคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกไม่ครบทุกฉบับกล่าวคือ ปรากฏเพียง ๔ ฉบับ แต่ก็สรุปได้ว่าเป็นคำนามที่มีความสำคัญในรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม คำว่า รัฐสภา วุฒิสภา และ สมาชิกวุฒิสภา เป็นคำที่ไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคำเหล่านี้ยังมีบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวรฉบับแรกนี้ตามสภาพสังคม แต่คำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่อมาและปรากฏจนถึงฉบับล่าสุด ส่วนคำว่า รัฐ ร่างพระราชบัญญัติ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ด้วยแต่มีจำนวนน้อย ส่วนคำว่า สภา ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เช่นกันแต่มีจำนวนน้อยเช่นกัน จึงไม่อยู่ในกลุ่มคำนามที่ปรากฏ ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุด

นอกจากที่กล่าวมานี้ตามตารางยังพบว่า มีคำนามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญบางฉบับ ได้แก่ คำว่า คณะรัฐมนตรี ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ คำว่า พรรคการเมือง ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๔ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คำว่า มติ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๔ และ ๒๕๔๐ คำว่า รัฐมนตรี ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ คำว่า ศาล ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และ ๒๕๑๗ คำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับเช่นกันแต่มีได้ปรากฏเป็นคำที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรก

นอกจากนี้ยังมีคำนามที่ปรากฏเฉพาะฉบับดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ แสดงคำนามในกลุ่ม ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุดของรัฐธรรมนูญเฉพาะฉบับของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๕-๒๕๔๐

คำนาม	๒๕๓๕	๒๕๓๖	๒๕๓๗	๒๕๓๘	๒๕๔๐
คณะกรรมการรัฐธรรมนูญ	-	-	-	๐.๕๗	-
ท้องถิ่น	-	-	-	-	๑.๑๕
ที่ประชุม	๐.๗๕	-	-	-	-
นายกรัฐมนตรี	๐.๗๔	-	-	-	-
ประชาชน	-	-	๑.๐๐	-	-
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์	-	๐.๘๕	-	-	-
พระราชกำหนด	๐.๗๔	-	-	-	-
พระราชบัญญัติ	๑.๗๕	-	-	-	-
ศาลรัฐธรรมนูญ	-	-	-	-	๐.๕๑

ตารางนี้แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบว่ามีคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกที่ปรากฏ
ในรัฐธรรมนูญเฉพาะฉบับ มีจำนวน ๕ คำ เช่น คำว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ท้องถิ่น
ประชาชน และอื่น ๆ ตามตาราง ปรากฏการณ์นี้มีได้หมายความว่าคำบางคำ เช่น ผู้สำเร็จราชการ
แทนพระองค์ ท้องถิ่น ประชาชน นายกรัฐมนตรี จะไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย ฉบับอื่น ๆ เป็นแต่เพียงคำนี้ไม่ปรากฏในกลุ่มคำที่ปรากฏ ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุด
เท่านั้น คำว่า คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ ปรากฏตามตารางในรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช ๒๕๓๘
เป็นคำที่ปรากฏเพียงครั้งเดียวในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพราะ
รัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้บัญญัติเรื่องใหม่คือศาลรัฐธรรมนูญแทนศาลรัฐธรรมนูญ ตามที่ปรากฏใน
เนื้อหาว่า “ในวาระเริ่มแรก ให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทย พุทธศักราช ๒๕๓๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมครั้งสุดท้ายโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๕๓๕ เป็นศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญนี้” คำว่า ศาล
รัฐธรรมนูญ จึงเป็นคำที่ปรากฏใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
ไทยทุกฉบับพบว่าคำนามที่ปรากฏในกลุ่มนี้แสดงให้เห็นวิวัฒนาการของการปรากฏของคำ

กล่าวคือ ปรากฏค่านามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับตั้งแต่ฉบับถาวรฉบับแรกจนถึงฉบับล่าสุดและสรุปได้ว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่มีความสำคัญในการเขียนรัฐธรรมนูญ เพราะปรากฏซ้ำมากในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ คำเหล่านี้ล้วนเป็นคำที่มีความหมายบ่งบอกถึงความ เป็นกฎหมาย อำนาจหน้าที่ บุคคล ค่านามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญบางฉบับอาจเป็นคำที่มีทั้ง ปรากฏเฉพาะฉบับ หรือเป็นค่านามที่ปรากฏในฉบับอื่น ๆ ด้วยเพียงแต่มิได้ปรากฏซ้ำมากจน ปรากฏในกลุ่มค่านามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกเท่านั้น ค่านามบางคำเช่นศาลรัฐธรรมนูญเป็น คำที่บัญญัติขึ้นใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

อาจสรุปได้ว่าการศึกษาเปรียบเทียบค่านามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทุกฉบับทำให้พบว่าค่านามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีวิวัฒนาการมาเป็น ลำดับกล่าวคือ ปรากฏค่านามที่ใช้ในการเขียนรัฐธรรมนูญตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร สยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นฉบับถาวรฉบับแรกของไทย และปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่ปรากฏต่อเนื่องมาทุกฉบับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ฉบับล่าสุด กรณีนี้พิสูจน์ได้จากค่านามที่ซ้ำกันทุกฉบับ ๑๑ คำในกลุ่ม ค่านามที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ค่านามบางคำเป็นคำ ที่ไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เช่น คำว่า รัฐสภา วุฒิสภา ฯ อาจเนื่องมาจากยุคสมัย และสภาพสังคมในยุคแรกของการร่างรัฐธรรมนูญ แต่คำเหล่านี้ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ใช้ต่อเนื่องมากล่าวคือปรากฏในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๒ และปรากฏใช้ต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ฉบับล่าสุด

นอกจากนี้ยังพบว่ามีค่านามบางคำที่ปรากฏเฉพาะฉบับ เช่น คำว่าพระราชกำหนด พระราชบัญญัติ นายกรัฐมนตรี ปรากฏการณ์นี้มีได้หมายความว่าคำเหล่านี้จะไม่ปรากฏใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับอื่น ๆ เป็นแต่เพียงคำนี้ไม่ปรากฏในกลุ่มคำที่ปรากฏ ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุดเท่านั้น แต่มีบางคำเป็นคำที่เกิดขึ้นใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร ไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ เนื่องมาจากยุคสมัย และสภาพสังคมในยุค ปัจจุบันที่ต้องการบัญญัติเรื่องใหม่ลงในรัฐธรรมนูญ และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำที่เกิดใหม่อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น คำที่ใช้เรียก องค์กรใหม่ ตำแหน่งของผู้ปฏิบัติหน้าที่ในแต่ละองค์กร เช่น กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง คณะกรรมการ การเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เป็นต้น แต่คำ

เหล่านี้มิได้ปรากฏซ้ำมากจนอยู่ในกลุ่มที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรก ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ผลแห่งวิวัฒนาการดังกล่าวนี้ทำให้ปรากฏคำนามที่เป็นคำที่ปรากฏเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

๖.๑.๒ การศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ตารางที่ ๔ แสดงคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕- ๒๕๔๐

คำกริยา	๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
กระทำ	๒.๒๒	-	๓.๗๑	๒.๗๕	๐.๖๔
แก้ไขเพิ่มเติม	๐.๕๖	-	-	-	-
กำหนด	๑.๑๑	๑.๔๕	๑.๐๕	๐.๕๓	๑.๒๕
คุ้มครอง	๐.๕๖	-	๐.๗๐	๐.๕๒	-
แจ้ง	-	๐.๖๓	๐.๘๔	๐.๗๐	๐.๖๔
ดำรง	๑.๑๑	๐.๕๖	๑.๒๖	๐.๕๕	๑.๓๘
ดำเนินการ	๐.๘๓	๐.๖๓	๐.๖๓	๐.๕๕	๑.๘๘
ได้รับ	๐.๕๖	๒.๕๕	๒.๕๕	๒.๑๕	๒.๖๘
ตรา	๑.๑๑	๐.๖๓	-	-	๐.๕๓
แต่งตั้ง	-	๑.๘๓	๑.๓๓	-	๑.๔๓
บังคับ	๐.๘๓	๒.๑๒	๑.๕๖	๑.๗๕	๒.๕๐
บัญญัติ	๐.๕๖	๑.๐๖	๑.๗๕	๑.๖๕	๒.๗๖
ประกอบ	๑.๕๔	๑.๐๖	๐.๕๑	๐.๗๐	๐.๖๔
ประกาศ	๐.๘๓	๐.๗๓	๐.๗๐	๐.๗๖	๐.๗๒
ประชุม	๒.๒๒	๑.๐๖	๐.๕๑	๐.๗๐	๐.๕๐
ปฏิบัติ	๑.๑๑	๑.๘๓	๑.๒๖	๑.๔๖	-
พ้น	๐.๕๖	๑.๔๕	๑.๔๗	๑.๘๖	๑.๖๒
พิจารณา	๐.๕๖	๑.๗๓	๑.๘๒	๑.๖๕	๑.๗๘
พระราชทาน	๑.๑๑	-	-	-	-
เลือก	๐.๘๓	๐.๗๓	๐.๕๑	-	๑.๖๒
รักษา	-	๑.๐๖	๑.๒๖	๑.๐๕	-
เลือกตั้ง	๑.๖๓	๐.๗๓	-	๑.๒๘	๑.๓๕

ตารางที่ ๔ แสดงคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรก ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕- ๒๕๔๐ (ต่อ)

คำกริยา	๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
ส่งเสริม	-	-	๑.๑๒	๐.๕๓	-
วินิจฉัย	-	-	-	-	๐.๕๖
สิ้นสุด	-	๐.๕๖	-	๐.๓๐	๑.๐๔
เห็นชอบ	-	๐.๖๓	๐.๓๐	๐.๕๘	๐.๔๘
ออกเสียง	๑.๓๕	-	-	-	-

ตารางนี้แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับตั้งแต่ฉบับปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึง ๒๕๔๐ พบว่ามีคำกริยาที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏตรงกันทั้งหมด ๑๑ คำ ดังที่แสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงคำกริยาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึง ๒๕๔๐

คำนาม	๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
กำหนด	๑.๑๑	๑.๔๕	๑.๐๕	๐.๕๓	๑.๒๕
ดำรง	๑.๑๑	๐.๕๖	๑.๒๖	๐.๕๕	๑.๓๘
ดำเนินการ	๐.๘๓ ^๑	๐.๖๓	๐.๖๓	๐.๕๕	๑.๘๘
ได้รับ	๐.๕๖	๒.๕๕	๒.๕๕	๒.๑๕	๒.๖๘
บังคับ	๐.๘๓	๒.๑๒	๑.๕๖	๑.๓๕	๒.๕๐
บัญญัติ	๐.๕๖	๑.๐๖	๑.๓๕	๑.๖๕	๒.๓๖
ประกอบ	๑.๕๔	๑.๐๖	๐.๕๑	๐.๓๐	๐.๖๔
ประกาศ	๐.๘๓	๐.๓๓	๐.๓๐	๐.๓๖	๐.๓๒
ประชุม	๒.๒๒	๑.๐๖	๐.๕๑	๐.๓๐	๐.๕๐
พ้น	๐.๕๖	๑.๔๕	๑.๔๓	๑.๘๖	๑.๖๒
พิจารณา	๐.๕๖	๑.๓๓	๑.๘๒	๑.๖๕	๑.๓๘

^๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เขียนว่า ดำเนินการ

ตารางนี้แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบว่ามีคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับตรงกันมีจำนวน ๑๑ คำ ได้แก่ กำหนด คำร้อง คำเนิการ ได้รับ บังคับ และคำอื่น ๆ ตามตาราง ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าคำกริยาเหล่านี้เป็นคำกริยาที่ปรากฏอย่างเป็นทางการที่สำคัญที่สุดในรัฐธรรมนูญ เนื่องจากคำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับและเป็นคำที่ปรากฏซ้ำมากที่สุดในการสื่อสารเนื้อหาของรัฐธรรมนูญทั้งสิ้น นอกจากนี้ยังพบว่ามีคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญ ๔ ฉบับตรงกันมีจำนวน ๖ คำ ได้แก่ กระทำ แข็ง ปฏิบัติ เลือก เลือกตั้ง เห็นชอบ แม้ว่าคำกริยาเหล่านี้จะปรากฏในกลุ่มของคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกไม่ครบทุกฉบับกล่าวคือ ปรากฏเพียง ๔ ฉบับ แต่ก็สรุปได้ว่าเป็นคำกริยาที่มีความสำคัญในรัฐธรรมนูญเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม คำว่า แข็ง เป็นคำที่ไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำนี้ยังมิได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับถาวรฉบับแรกนี้ตามสภาพสังคม หรือเรื่องที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ แต่คำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่อมาและปรากฏจนถึงฉบับล่าสุด ส่วนคำว่า เห็นชอบ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ด้วยแต่มีจำนวนน้อยจึงไม่ปรากฏในกลุ่ม ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุด

นอกจากที่กล่าวมานี้ตามตารางยังพบว่ามีคำกริยาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญบางฉบับ ได้แก่ คำว่า คุ้มครอง ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ ๒๕๓๔ คำว่า ตรา ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คำว่า แต่งตั้ง ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ ๒๕๔๐ คำว่า ส่งเสริม ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ คำว่า สิ้นสุด ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และ ๒๕๔๐ คำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับเช่นกันแต่มิได้ปรากฏเป็นคำที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรก

นอกจากนี้ยังมีคำกริยาที่ปรากฏเฉพาะฉบับดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๖ แสดงคำกริยาในกลุ่ม ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุดของรัฐธรรมนูญเฉพาะฉบับในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕-๒๕๔๐

คำกริยา	๒๔๗๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
แก้ไขเพิ่มเติม	๐.๕๖	-	-	-
พระราชทาน	๑.๑๑	-	-	-
ออกเสียง	๑.๓๕	-	-	-

ตารางนี้แสดงผลการศึกษาเปรียบเทียบว่ามีคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญเฉพาะฉบับ มีจำนวน ๓ คำ คือ คำว่า แก้ไขเพิ่มเติม พระราชทาน และ ออกเสียง ปรากฏการณ์นี้มีได้หมายความว่าคำเหล่านี้จะไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่น ๆ เป็นแต่เพียงคำนี้ไม่ปรากฏในกลุ่มคำที่ปรากฏ ๒๐ คำแรกที่ปรากฏมากที่สุด

ผลการศึกษาเปรียบเทียบคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับพบว่าคำกริยาที่ปรากฏในกลุ่มนี้แสดงให้เห็นว่ามีคำกริยาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นฉบับถาวรฉบับแรกจนถึงฉบับล่าสุดคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และสรุปได้ว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่มีความสำคัญในการเขียนรัฐธรรมนูญ เพราะปรากฏซ้ำมากในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ คำกริยาบางคำคือปรากฏเฉพาะฉบับ เช่น แก้ไขเพิ่มเติม พระราชทาน คำเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับเช่นกันแต่มิได้ปรากฏเป็นคำที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรก ส่วนคำว่า แจ้ง และ ส่งเสริม ไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ เป็นเพราะในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวนี้มีได้บัญญัติคำทั้งสองนี้ แต่คำทั้งสองนี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๒ ฉบับต่อมา และปรากฏต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ผลการศึกษาคำกริยาพบว่าคำกริยาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีวิวัฒนาการเกิดขึ้น กล่าวคือ มีคำกริยา ๑๑ คำ ในกลุ่มคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ปรากฏมาเป็นลำดับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ นอกจากนี้

ยังมีคำกริยาที่ไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แต่คำกริยาเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และปรากฏต่อเนืองมาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ฉบับล่าสุด เช่นกัน ผลการศึกษาคำกริยาที่ปรากฏมากที่สุด ๒๐ คำแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพบว่า มีวิวัฒนาการเกิดขึ้นแต่มีได้แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ

๖.๑.๓ การศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ศึกษาเปรียบเทียบการปรากฏของคำแสดงทัศนภาวะระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ พบว่าอาจจำแนกคำแสดงทัศนภาวะได้สองประเภท คือ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ และคำแสดงทัศนภาวะสัจฐาน คำแสดงทัศนภาวะเหล่านี้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับมีความเหมือนและความแตกต่างกัน ผลการศึกษาเปรียบเทียบการปรากฏของคำแสดงทัศนภาวะระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๗ แสดงการเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕-๒๕๔๐

คำแสดงทัศนภาวะ	๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
ต้อง	๕๘.๗๐	๔๔.๖๘	๔๔.๒๗	๕๑.๕๖	๖๕.๗๑
พึง	-	๑๓.๔๗	๒๓.๔๔	๒๐.๘๓	๑.๗๓
ควร (หน้าที่อันควร)	-	-	-	-	๐.๕๘
ย่อม	๓๖.๕๖	๓๖.๑๗	๒๘.๖๕	๒๒.๕๒	๒๑.๕๐
อาจ	๔.๓๔	๔.๒๖	๒.๐๘	๓.๑๓	๗.๔๕
ควร (ความสามารถ)	-	๑.๔๒	๑.๐๔	๑.๐๔	๒.๐๑
น่า, น่าจะ	-	-	๐.๕๒	๐.๕๒	๐.๕๘

ตารางนี้อธิบายได้ว่าคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ ได้แก่ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันกำหนด คือ คำว่า ย่อม และ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นความสามารถ คือ คำว่า อาจ ส่วนคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า พึง คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นความสามารถ คือ คำว่า ควร ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๔ ฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ จนถึง ๒๕๔๐ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า ควร ปรากฏเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพียงฉบับเดียว คำแสดงทัศนภาวะอีกประเภทหนึ่ง คือ คำแสดงทัศนภาวะสัญชานที่บ่งความหมายในปริบทว่าคาดคะเน คือ คำว่า น่า หรือ น่าจะ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ๓ ฉบับ ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ จนถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

คำแสดงทัศนภาวะแต่ละคำที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับเมื่อเปรียบเทียบกับคำร้อยละเอียดที่ปรากฏในแต่ละฉบับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีรายละเอียดดังนี้

๖.๑.๓.๑ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ “ต้อง”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง พบว่าปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ และอาจกล่าวได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมีการใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง มากที่สุดพ้องกันทุกฉบับ แสดงนัยที่เป็นลักษณะสำคัญของภาษากฎหมายที่บ่งหน้าที่อันจำเป็น เมื่อศึกษาเปรียบเทียบตามคำร้อยละเอียดที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วตามตารางข้างต้นแล้วพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะประเภทคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง มากที่สุด คือปรากฏร้อยละเอียด ๖๕.๗๑ รองลงมาคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ คือปรากฏร้อยละเอียด ๕๘.๗๐

และที่ปรากฏใช้น้อยที่สุดคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ คือปรากฏ ร้อยละ ๔๔.๒๗

๖.๑.๓.๒ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ “ฟัง ควร”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะประเภทคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า ฟัง และ ควร พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า ฟัง ส่วนคำว่า ควร ปรากฏใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ฉบับเดียว ยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ไม่ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะประเภทนี้เลย

เมื่อเปรียบเทียบคำว่า ฟัง ตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วตามตารางข้างต้นพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับคำร้อยละของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ คือ ปรากฏร้อยละ ๒๓.๔๔ และรองลงมาคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ คือ ปรากฏร้อยละ ๒๐.๘๓ และที่ปรากฏไม่ปรากฏคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏร้อยละ ๑.๗๓ เป็นอันดับที่สี่รองจากค่าสูงสุด ส่วนคำว่า ควร ปรากฏเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏร้อยละ ๐.๕๘

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏใช้คำว่า ฟัง เป็นครั้งแรกและใช้อย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือ ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่าคำว่า ฟัง นี้ มี สอง ความหมาย คือ มีทั้งหมายความ ว่า ควร และหมายความว่า ต้อง จึงทำให้คำว่า ฟัง เป็นคำที่มีความหมายกำกวมเรื่องดังกล่าวนี้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้เคยกล่าวไว้ในบทที่ ๓ แล้ว ปรากฏการณ์นี้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สันนิษฐานว่าผู้ร่างรัฐธรรมนูญจงใจใช้คำว่า ฟัง ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในหมวด ๕ แนวนโยบายแห่งรัฐ ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ครั้งแรก เพื่อให้สื่อความหมายว่าเป็นเพียงหน้าที่อันควร ไม่ใช่หน้าที่อันจำเป็นเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ตีความ สามารถตีความความหมายของเนื้อความได้ว่า เป็นเพียง “รัฐ “ฟัง” ปฏิบัติซึ่งอาจจะปฏิบัติหรือไม่ก็ได้” ลักษณะนี้สอดคล้องกับชื่อ บทบัญญัติหมวดนี้ว่าเป็นเพียง “แนวนโยบายแห่งรัฐ” ซึ่งเปิดโอกาสให้รัฐจะปฏิบัติหรือไม่ก็ได้เช่นกัน คำว่า ฟัง จึงถูกนำมาใช้ในหมวดนี้อย่างจงใจโดยให้เป็นคำที่สามารถตีความได้หลายนัย

หรือให้กำกวม เป็นการใช้ประโยชน์จากภาษาในการใช้ภาษาในการร่างกฎหมายที่ซ่อนนัยทางความหมายบางอย่างไว้อย่างแนบเนียน มีตัวอย่างคำว่า ฟิง ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ หมวด ๕ แนวนโยบายแห่งรัฐ ดังนี้

ตัวอย่าง

รัฐพึงสนับสนุนการค้นคว้าในทางศิลปะศาสตร์และวิทยาศาสตร์

(รธน ๒๕๕๒ มาตรา ๖๕)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร ได้แก่ คำว่า ฟิง และ คำว่า ควร หน้าที่อันควรหมายถึงหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ให้สื่อความหมายว่า เป็นหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญ สั่ง แต่มีน้ำหนักในการบังคับหรือสั่งน้อยกว่าหน้าที่อันจำเป็น คำว่า ฟิง ปรากฏ จำนวน ๖ ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ ๑.๗๒ ส่วนคำว่า ควร^๑ ปรากฏจำนวน ๒ ข้อมูล คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๘ ตัวอย่างคำแสดงทัศนภาวะประเภทนี้ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓

๖.๑.๓.๓ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ “ยอม”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะประเภทคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันกำหนด คือ คำว่า ย่อม พบว่าปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับรองลงมาจากคำว่า ต้อง ฟ้องกันทุกฉบับ และเมื่อเปรียบเทียบ คำว่า ย่อม ตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วตามตารางข้างต้นแล้วพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏคำว่า ย่อม มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบจากคำร้อยละของคำนี้กับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ คือ ปรากฏร้อยละ ๓๖.๘๖ และรองลงมาคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ คือ ปรากฏร้อยละ ๓๖.๑๗ และที่

^๑ คำว่า ควร ที่ปรากฏในปริบทข้อมูลรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ปรากฏ เป็นคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ ๒ ลักษณะ คือ บ่งความหมายว่าเป็นหน้าที่อันควร และ บ่งความหมายว่าเป็นความสามารถ คำว่า ควร ในความหมายหน้าที่อันควรปรากฏ ๒ ข้อมูล ส่วนที่มีความหมายว่าเป็นความสามารถ ปรากฏ ๘ ข้อมูล ในบทนี้ผู้เขียนนำเสนอการปรากฏคำแสดงทัศนภาวะในแต่ละฉบับเปรียบเทียบกัน จึงแยกคำนวณค่าความถี่ที่ปรากฏและคำร้อยละของคำว่า ควร ทั้งที่บ่งความหมายว่าเป็นหน้าที่อันควร และ บ่งความหมายว่าเป็นความสามารถ ออกจากกัน

ปรากฏใช้น้อยลงเรื่อย ๆ และที่ปรากฏน้อยที่สุดคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คือปรากฏร้อยละ ๒๑.๕๐

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่า คำว่า ย่อม ปรากฏใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แทบทุกหมวด เช่น ในตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น แต่มีที่สังเกตว่าในบริบทของหมวดที่ ๒ สิทธิและหน้าที่ของชนชาวสยาม ซึ่งมีเพียง ๔ มาตรา ใช้คำว่า ย่อม ๓ มาตรา อีก ๑ มาตราไม่ปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะใด ๆ และทั้ง ๔ มาตรา ไม่ปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะอื่นอีก ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สันนิษฐานว่ารัฐธรรมนูญอาจนิยมกำหนดใช้คำว่า ย่อม ในบริบทเรื่องเกี่ยวกับสิทธิซึ่งเริ่มจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้ว

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒เป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกที่บัญญัติกฎหมายที่ต่างไปจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ประกาศใช้ก่อนหน้าฉบับนี้ กล่าวคือได้บัญญัติเรื่องเสรีภาพเพิ่มขึ้น ในหมวดที่ ๓ หมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย และหมวด ๔ หน้าที่ของชนชาวไทย ในหมวดนี้ปรากฏการใช้คำว่า ย่อม แทบทุกหมวด และเน้นการใช้คำว่า ย่อม ในหมวด ๓ หมวดสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยแทบทุกมาตรา ผู้เขียนวิทยานิพนธ์สันนิษฐานตามข้อมูลที่พบได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้กำหนดเรื่องสิทธิ และเสรีภาพของชนชาวไทยไว้เป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่ง และเรื่องสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยเป็นหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้เป็นเช่นนั้น การใช้คำแสดงทัศนภาวะในหมวดนี้จึงปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะบ่งความหมายหน้าที่อันกำหนด คือ คำว่า ย่อม ไว้ตลอดทั้งหมวด แม้ว่าจะปรากฏใช้คำอื่นบ้างในหมวดนี้ และคำว่า ย่อม ก็มีที่ปรากฏใช้ในหมวดอื่นอีกด้วยก็ตาม และในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับอื่น ๆ ก็ปรากฏใช้คำว่า ย่อม ในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทยจำนวนมาก เช่นเดียวกัน

๖.๑.๓.๔ คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ “ควร อาจ”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะประเภทคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในบริบทว่าเป็นความสามารถ คือ คำว่า ควร และ อาจ พบว่าปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ปรากฏคำว่า อาจ เพียงคำเดียว รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับที่ปรากฏคำทั้งสองนี้จะมีค่าความถี่ของคำว่าอาจ มากกว่า คำว่า ควร พ้องกันทุกฉบับ และเมื่อเปรียบเทียบคำว่า ควร ตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วตามตารางข้างต้นพบว่ารัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏมากที่สุด คือ ปรากฏร้อยละ ๒.๐๑ และรองลงมา คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๒ คือ ปรากฏร้อยละ ๑.๔๒ และที่ไม่ปรากฏ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ส่วน คำว่า อาจ เมื่อเปรียบเทียบตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏมากที่สุด คือ ปรากฏร้อยละ ๗.๔๕ และรองลงมา คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ คือ ปรากฏร้อยละ ๔.๓๔ และที่ปรากฏน้อยที่สุด คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ คือ ปรากฏร้อยละ ๒.๐๘

๖.๑.๓.๕ คำแสดงทัศนภาวะสัญญาชน “น่า น่าจะ”

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะประเภทคำแสดงทัศนภาวะสัญญาชนที่บ่งความหมายในปริบทว่าคาดคะเน คือ คำว่า น่าจะ น่า พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยสามฉบับ คือ ฉบับปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ ๒๕๓๔ และ ๒๕๔๐ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะสัญญาชนที่บ่งความหมายคาดคะเน คือ คำว่า น่าจะ น่า

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะสัญญาชนว่า น่า ต่างกับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ ๒๕๔๐ ซึ่งใช้คำว่า น่าจะ กรณีนี้เมื่อผู้วิจัยศึกษาและจำแนกประเภทของคำแสดงทัศนภาวะตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการศึกษาและพบว่าคำว่า น่า บ่งความหมายคาดคะเน เช่นเดียวกับ น่าจะ ดังนั้นผู้วิจัยจึงจัดคำว่า น่า ให้อยู่ในกลุ่มเดียวกับ น่าจะ ด้วย และตัดสินใจว่า น่า เป็นคำช่วยหน้ากริยาที่เป็นคำแสดงทัศนภาวะเช่นเดียวกับคำว่า น่าจะ และเมื่อเปรียบเทียบคำว่า น่าจะ น่า ตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับตามตารางข้างต้นแล้วพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะสัญญาชนที่บ่งความหมายในปริบทว่าคาดคะเน คือ คำว่า น่าจะ น่า มากที่สุด คือปรากฏร้อยละ ๐.๕๘ รองลงมาคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ ๒๕๓๔ ปรากฏเท่ากัน คือ ปรากฏร้อยละ ๐.๕๒

ผลการศึกษาคำแสดงทัศนภาวะสรุปได้ว่ามีคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และปรากฏมาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คือ คำว่า ต้อง ย่อม และอาจ คำว่า ต้อง ปรากฏมาก

ที่สุดพ้องกันทุกฉบับ คำนี้แสดงนัยที่เป็นลักษณะสำคัญของภาษากฎหมายที่บ่งหน้าที่อันจำเป็น ซึ่งได้กล่าวมาแล้วว่าหมายถึงหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ให้สื่อความหมายว่าเป็นหน้าที่ที่รัฐธรรมนูญบังคับ หรือสั่งอย่างเข้มงวด ส่วนคำว่า ย่อม ปรากฏมากเป็นอันดับรองจากคำว่า ต้อง และมักปรากฏในหมวดที่ว่าด้วยเรื่องสิทธิ ของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ และ คำว่า อาจ เป็น คำที่ปรากฏในทุกฉบับเช่นกันแต่ปรากฏจํานวนน้อยมากกว่าคำว่าต้องและย่อมมาก คำว่า พึง และ ควร(ความสามารถ) ซึ่งเป็นคำที่เริ่มปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และปรากฏมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เช่นกัน คำแสดงทัศนภาวะเหล่านี้จึงมีความสำคัญที่ใช้ในการเขียนรัฐธรรมนูญ

นอกจากที่กล่าวมาแล้วผู้เขียนวิทยานิพนธ์ยังพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ มี ๒ ลักษณะ ได้แก่ คำแสดงทัศนภาวะ+ คำปฏิเสธ และ คำปฏิเสธ + คำแสดงทัศนภาวะ มีการปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๘ แสดงการเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ - ๒๕๔๐

คำแสดงทัศนภาวะ	๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
ต้องไม่	๕๐.๐๐	๘๔.๖๒	๘๓.๓๓	๕๐.๐๐	๕๓.๘๔
ย่อมไม่	-	๓.๖๕	๕.๕๖	๘.๓๓	๕.๑๓
ไม่ต้อง	-	๓.๖๕	๑๑.๑๑	๘.๓๓	๑๐.๒๖
ไม่ควร	๕๐.๐๐	-	-	๘.๓๓	๕.๑๓
ไม่พึง	-	-	-	๘.๓๓	-
ไม่, มีอาจ	-	-	-	๑๖.๖๗	๒๘.๒๑

ตารางนี้แสดงให้เห็นว่าคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ กรณีคำแสดงทัศนภาวะ + คำปฏิเสธ ได้แก่ คำว่า ต้องไม่ และย่อมไม่ ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึง ๒๕๔๐ ทุกฉบับ ส่วนกรณีคำปฏิเสธ + คำแสดงทัศนภาวะ ปรากฏแตกต่างกันไปในแต่ละฉบับ กล่าวคือ คำว่า ไม่ต้อง ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๘๒ จนถึง ๒๕๔๐ คำว่า ไม่ควร ปรากฏใน

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ จนถึง พุทธศักราช ๒๕๔๐ คำว่า “ไม่พึง” ปรากฏเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ส่วนคำว่า “ไม่,มิอาจ” ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ จนถึง ๒๕๔๐

เมื่อเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับจากคำร้อยละที่ปรากฏในแต่ละฉบับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีดังนี้

๖.๑.๓.๖ คำแสดงทัศนภาวะปฏิเสธ + คำปฏิเสธ “ต้องไม่”

เมื่อเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะปฏิเสธที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็นปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ คือ คำว่า “ต้องไม่” ตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับ คังตารางข้างต้นแล้วพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏว่า คำว่า “ต้องไม่” ปรากฏมากที่สุด คือ ปรากฏร้อยละ ๘๔.๖๒ รองลงมาคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ คือ ปรากฏร้อยละ ๘๓.๓๓ และที่ปรากฏน้อยที่สุดเท่ากันสองฉบับคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ คือ ปรากฏร้อยละ ๕๐ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้มากเป็นอันดับที่สามรองจากปีพุทธศักราช ๒๕๑๗ คือ ปรากฏร้อยละ ๕๓.๘๔ และเมื่อเปรียบเทียบจากคำร้อยละที่ปรากฏเฉพาะภายในฉบับพบว่าแต่ละฉบับปรากฏคำว่า “ต้องไม่” มากที่สุด

๖.๑.๓.๗ คำแสดงทัศนภาวะปฏิเสธ + คำปฏิเสธ “ย่อมไม่”

เมื่อเปรียบเทียบคำว่า “ย่อมไม่” ตามคำร้อยละที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับคังตารางข้างต้นแล้วพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏมากที่สุด คือ ปรากฏร้อยละ ๘.๓๓ และรองลงมาคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ คือ ปรากฏร้อยละ ๗.๖๕ และที่ปรากฏไม่ปรากฏ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏร้อยละ ๕.๑๓ เป็นอันดับที่สี่รองจากค่าสูงสุด

๖.๑.๓.๘ คำแสดงทัศนภาวะปริพัตถ์ + คำปฏิเสธ “ไม่ต้อง”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพัตถ์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็น คือ คำว่า ต้อง ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธอีกลักษณะ ได้แก่ คำปฏิเสธ + คำแสดงทัศนภาวะ คือ คำว่า ไม่ต้อง เมื่อเปรียบเทียบกับคำร้อยละเอียดที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญทุกฉบับแล้วพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏมากที่สุด คือ ปรากฏร้อยละเอียด ๑๑.๑๑ รองลงมาคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คือ ปรากฏร้อยละเอียด ๑๐.๒๖ และที่ไม่ปรากฏเลย คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

๖.๑.๓.๙ คำแสดงทัศนภาวะปริพัตถ์ + คำปฏิเสธ “ไม่พึง ไม่ควร”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีที่ปรากฏกรณีคำปฏิเสธปรากฏในตำแหน่งหน้าคำแสดงทัศนภาวะปริพัตถ์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร หรือมีลักษณะเป็น คำปฏิเสธ + พึง และ ควร คือ คำว่า ไม่พึง และไม่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับคำว่า ไม่พึง พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏเพียงฉบับเดียว คือ ปรากฏร้อยละเอียด ๘.๓๓ ส่วนคำว่า ไม่ควร ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มากที่สุด คือ ร้อยละเอียด ๕๐ และรองลงมาคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ คือ ปรากฏร้อยละเอียด ๘.๓๓ และที่ไม่ปรากฏคือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏร้อยละเอียด ๒.๕๖

๖.๑.๓.๑๐ คำแสดงทัศนภาวะปริพัตถ์ + คำปฏิเสธ “ไม่อาจ มีอาจ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรากฏคำปฏิเสธในตำแหน่งหน้าคำแสดงทัศนภาวะปริพัตถ์ที่บ่งความหมายว่าเป็นความสามารถ คือ คำว่า ไม่ มี + อาจ เมื่อเปรียบเทียบกับคำว่า ไม่อาจ หรือ มีอาจ พบว่า มีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏเพียงสองฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏร้อยละเอียด ๑๖.๖๗ ส่วน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏร้อยละเอียด ๒๘.๒๑

ผลการศึกษาดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่าคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์เพียง ๓ คำ ได้แก่ ต้อง ย่อม อาจ แต่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงไปคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ว่า ต้อง ย่อม พึง ควร (ที่เป็นคำแสดงทัศนภาวะที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นความสามารถ) และอาจ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏเหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ แต่เพิ่มคำแสดงทัศนภาวะสัญญาว่า น่าจะ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๔ ปรากฏเหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ แต่คำแสดงทัศนภาวะสัญญานมีรูปคำต่างไป คือปรากฏเป็นคำว่า น่า ซึ่งผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้จัดให้อยู่ในกลุ่มเดียวกับคำว่า น่าจะ และผู้เขียนวิทยานิพนธ์สรุปว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะคำเดียวกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ และ ๒๕๑๔ แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีที่แตกต่างในประเด็นที่ปรากฏคำแสดงทัศนภาวะว่า ควร ที่มีความหมายในปริบทเพิ่มขึ้นจากรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีตทั้งหมดคือปรากฏความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร ด้วย ดังที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้กล่าวถึงรายละเอียดตั้งแต่ตอนต้นแล้ว ด้วยเหตุนี้จึงทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แตกต่างจากรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีตในประเด็นความหมายในปริบทนี้

การปรากฏคำแสดงทัศนภาวะตามที่กล่าวมานี้สรุปได้ว่าเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีตพบว่าลักษณะการปรากฏคำแสดงทัศนภาวะในรัฐธรรมนูญมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ ผลแห่งวิวัฒนาการทำให้คำแสดงทัศนภาวะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะแตกต่างกับภาษาที่ใช้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้มาแต่อดีต และมีลักษณะเฉพาะ

ส่วนคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธนั้นแสดงให้เห็นวิวัฒนาการเช่นกัน กล่าวคือ มีคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๔๐ คำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ คือคำว่า ต้องไม่ ปรากฏตั้งแต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๗๕ และปรากฏมาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ส่วนคำว่า ย่อมไม่ และ ไม่ต้อง ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ มาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ คำเหล่านี้จึงเป็นคำที่มีการปรากฏอย่างต่อเนื่องมาเป็นลำดับ มีที่น่าสนใจ คือปรากฏคำว่า ไม่พึง เฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๔ เท่านั้น ลักษณะการปรากฏคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธนี้มีได้แสดงให้เห็นเด่นชัดว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ

การศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะดังที่กล่าวมานี้ทำให้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่า ปรากฏการณ์ที่ใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ คือ คำว่า ต้อง มาก ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ นี้สอดคล้องกับการปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะประเภทนี้มากในหมวดแผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งพัฒนามาจากหมวด ๕ หมวดนโยบายแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญฉบับอื่นในอดีต โดยหมวดนี้เริ่มปรากฏครั้งแรกในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ และปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า พึง มาก รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตฉบับอื่นต่อมาก็มีลักษณะเดียวกัน ต่อมาเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งเปลี่ยนชื่อหมวดใหม่ และเปลี่ยนการใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า พึง ให้เป็นคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็นคือ คำว่า ต้อง แทนที่ จึงทำให้สอดคล้องกับปรากฏการณ์ที่พบว่าเป็นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันจำเป็นคือ คำว่า ต้อง มาก ที่สุดได้ และเท่ากับมีการใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายในปริบทว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า พึง โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ปรากฏในหมวด ๕ หมวดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐนี้ลดลงจนปรากฏใช้คำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่บ่งความหมายว่าเป็นหน้าที่อันควร คือ คำว่า พึง น้อยที่สุด ในบรรดาคำแสดงทัศนภาวะปริพท์ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทั้งหมด

การศึกษาเปรียบเทียบคำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ มีลักษณะดังที่ได้แสดงมานี้

๖.๑.๔ การศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

การศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันในรัฐธรรมนูญ มีทั้งกรณีที่เป็นคำนามที่เป็นคำนามเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ คำนามที่เกี่ยวกับบุคคล และคำนามที่เป็นคำกริยา มีดังนี้

๖.๑.๔.๑ คำนามเกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์

การศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในบทนี้จะกล่าวถึงกรณีการเปรียบเทียบเฉพาะกรณีการปรากฏคำนามที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ และ บุคคล ตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๕ แสดงการปรากฏคำนามที่หมายถึงพระมหากษัตริย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ของรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ

๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
องค์พระมหากษัตริย์	องค์พระมหากษัตริย์	องค์พระมหากษัตริย์	องค์พระมหากษัตริย์	องค์พระมหากษัตริย์
พระมหากษัตริย์	พระมหากษัตริย์	พระมหากษัตริย์	พระมหากษัตริย์	พระมหากษัตริย์
-	-	-	องค์พระรัชทายาท	องค์พระรัชทายาท
-	-	-	พระรัชทายาท	พระรัชทายาท
รัชทายาท	รัชทายาท	รัชทายาท	-	-
-	องค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์	องค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์	องค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์	องค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์

ตารางที่ ๕ แสดงการปรากฏค่านามที่หมายถึงพระมหากษัตริย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์
ของรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ (ต่อ)

๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
-	ผู้สืบราชสันตติวงศ์	ผู้สืบราชสันตติวงศ์	ผู้สืบราชสันตติวงศ์	ผู้สืบราชสันตติวงศ์
-	-	พระราชโอรส	-	-
-	-	พระราชธิดา	พระราชธิดา	พระราชธิดา

ตารางนี้สรุปได้ว่าเมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำเหล่านี้ที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยามจนถึง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในอดีตปรากฏทั้งที่เหมือนและแตกต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ กล่าวคือ รัฐธรรมนูญทุกฉบับปรากฏใช้ค่านามที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์เหมือนกัน มีความแตกต่างกันที่ค่านามที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์มาเป็นลำดับ

หากพิจารณาวิวัฒนาการการปรากฏของค่านามกลุ่มนี้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยจะพบว่า มีกรณีที่ควรกล่าวถึง ๒ ประเด็น คือ มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำ จากคำว่ารัชทายาท เป็น รัชทายาท อีกประเด็นหนึ่ง คือ มีการเปลี่ยนแปลงการปรากฏของค่านามในกลุ่มนี้จากอดีตถึงปัจจุบันกล่าวคือ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏค่านามในรัฐธรรมนูญเพียง ๑ คำ ได้แก่ องค์พระมหากษัตริย์ พระมหากษัตริย์ รัชทายาท ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏค่านามเพิ่มขึ้นคือ ปรากฏค่านามว่า องค์ผู้สืบราชสันตติวงศ์ ผู้สืบราชสันตติวงศ์ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏค่านามเพิ่มขึ้นคือค่านามว่าพระราชโอรส พระราชธิดา แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏค่านามต่างไป คือ ปรากฏค่านามว่าพระรัชทายาท แทนค่านามว่า รัชทายาท และเพิ่มค่านาม คือ องค์พระรัชทายาท และไม่ปรากฏค่านามว่าพระราชโอรสอีก และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏเหมือนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ลักษณะดังกล่าวนี้อาจสรุปได้ว่าคำนามที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ กล่าวคือมีการเปลี่ยนแปลงทั้งรูปคำที่ปรากฏ และการเพิ่มคำ แต่วิวัฒนาการดังกล่าวนี้มิได้ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏเหมือนกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

๖.๑.๔.๒ คำนามที่เป็นคำนามเกี่ยวกับบุคคล

การศึกษาเปรียบเทียบคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยอีกกรณีหนึ่ง คือ การเปรียบเทียบการปรากฏคำนามที่เกี่ยวกับ บุคคล ตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ดังนี้

คำนามที่เกี่ยวกับบุคคลตามที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไปในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญทุกฉบับ ส่วนใหญ่มักเป็น คำนามที่บ่งสถานภาพ หรือตำแหน่งของบุคคล แต่มีคำนามที่เกี่ยวกับบุคคลกลุ่มหนึ่งมีลักษณะที่น่าสนใจกล่าวคือเป็นคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันปรากฏอยู่ในรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน มีรายละเอียดดังนี้

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏคำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร ประชาชน + ชาวสยาม ปวงชน + ชาวสยาม ชน + ชาวสยาม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏคำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร ปวงชน + ชาวไทย ชน + ชาวไทย ประชาชน + พลเมือง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏคำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร ประชาชน + ชาวไทย ประชาชน + พลเมือง ปวงชน + ชาวไทย ชน + ชาวไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏคำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร ประชาชน + ชาวไทย ปวงชน + ชาวไทย ชน + ชาวไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร สาธารณชน ประชาชน + ชาวไทย ปวงชน + ชาวไทย ชน + ชาวไทย

จะเห็นได้ว่าคำานามที่เกี่ยวกับบุคคลที่เป็นคำานามที่มีความหมายใกล้เคียงตามที่ปรากฏใน รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแต่ละฉบับมีที่เหมือนและแตกต่างกัน กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบ คำานามเหล่านี้ระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ที่เคยใช้ในอดีต กับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แล้ว พบว่า ทุกฉบับมีคำานามเหล่านี้ที่ ปรากฏเหมือนกัน ได้แก่ คำานามว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร ประชาชน + ชาวไทย (สยาม) ปวงชน + ชาวไทย (สยาม) ชน + ชาวไทย (สยาม) แต่ที่มีคำานามแตกต่างกันคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๒ และ ๒๕๖๑ ปรากฏคำานามว่า ประชาชน พลเมือง และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๒ ไม่ปรากฏประชาชนชาวไทย ส่วนรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีคำานามเพิ่มขึ้น คือ คำานามว่า สาธารณชน แต่ไม่ปรากฏคำานามว่า ประชาชน + พลเมือง อาจพิจารณาลักษณะการปรากฏดัง ตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๐ แสดงการปรากฏคำานามที่เกี่ยวกับบุคคลที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ

๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๓	๒๕๓๔	๒๕๔๐
บุคคล	บุคคล	บุคคล	บุคคล	บุคคล
ประชาชน	ประชาชน	ประชาชน	ประชาชน	ประชาชน
พลเมือง	พลเมือง	พลเมือง	พลเมือง	พลเมือง
ราษฎร	ราษฎร	ราษฎร	ราษฎร	ราษฎร
-	-	-	-	สาธารณชน

ตารางนี้สรุปได้ว่าคำานามว่าบุคคล ประชาชน พลเมือง และราษฎร ปรากฏในรัฐธรรมนูญ ทุกฉบับ แต่มีคำานาม ๑ คำ คือ คำว่า สาธารณชน ที่ปรากฏเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

อย่างไรก็ตามหากพิจารณาความหมายตามที่ปรากฏในพจนานุกรมแล้วพบว่าอาจจัดแบ่ง คำานาม บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร สาธารณชน ที่มีความหมายของคำได้เป็น ๒ กลุ่ม คือ คำานามว่า บุคคล ที่มีความหมายจำกัดเฉพาะมากกว่าอื่นคือหมายถึงปัจเจกบุคคล และอีกกลุ่ม คือ คำานามว่า ประชาชน พลเมือง ราษฎร สาธารณชน คือหมายถึงคนสามัญทั่วไป ที่เมื่อ พิจารณาความหมายแล้วพบว่าต่างมีความหมายของคำที่เป็นความหมายของอีกคำหนึ่งผูกกันไปมา แสดงให้เห็นได้ว่าคำานามเหล่านี้จากกล่าวได้ว่ามีความหมายใกล้เคียงกัน และพจนานุกรมก็มีได้

กล่าวถึงการแยกใช้ของคำนามเหล่านี้แต่อย่างใด กรณีการปรากฏคำนามว่า สาธารณชน ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อาจกล่าวได้ว่าเป็นคำนามเฉพาะของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้ เนื่องจากไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับในอดีต มีตัวอย่างในปริบทที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์เคยกล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓

นอกจากคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันเช่นในตัวอย่างดังที่กล่าวมา ยังมีคำนามอีกจำนวนหนึ่งเป็นคำนามว่า ประชาชน ปวงชน ชน + ชาวไทย(ชาวสยาม) ทั้งที่คำว่าประชาชน ปวงชน และชน มีความหมายไม่แตกต่างกัน ปรากฏในรัฐธรรมนูญลักษณะเดียวกันทุกฉบับ ยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ ซึ่งปรากฏคำนามว่า ประชาชน+พลเมือง ไม่ปรากฏคำนามว่า ประชาชน+ชาวไทย และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏทั้งประชาชน+ชาวไทย และประชาชน+พลเมือง รัฐธรรมนูญฉบับอื่นๆ ปรากฏใช้ ประชาชน+ชาวไทย กรณีคำนามที่มีความหมายใกล้เคียงกันกลุ่มนี้มีแสดงผลการศึกษาด้วยตารางดังนี้

ตารางที่ ๑๑ แสดงการปรากฏของคำนามที่เกี่ยวกับบุคคลต่าง ๆ ในรัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ

๒๔๗๕	๒๔๙๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
ประชาชน+ชาวสยาม	-	-	-	-
-	ประชาชน+พลเมือง	ประชาชน+พลเมือง	-	-
-	-	ประชาชน+ชาวไทย	ประชาชน+ชาวไทย	ประชาชน+ชาวไทย
ปวงชน+ชาวสยาม	-	-	-	-
-	ปวงชน+ชาวไทย	ปวงชน+ชาวไทย	ปวงชน+ชาวไทย	ปวงชน+ชาวไทย
ชน+ชาวสยาม	-	-	-	-
-	ชน+ชาวไทย	ชน+ชาวไทย	ชน+ชาวไทย	ชน+ชาวไทย

ตารางนี้อธิบายได้ว่าคำานามที่เกี่ยวกับบุคคลต่างๆที่ปรากฏทั้ง ๕ ฉบับมีดังนี้
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ใช้ว่า ประชาชน+ชาวสยาม
 ปวงชน+ชาวสยาม และ ชน+ชาวสยาม
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ใช้ว่า ประชาชน+พลเมือง
 ปวงชน+ชาวไทย และ ชนชาวไทย
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ใช้ว่า ประชาชน+พลเมือง
 ประชาชน+ชาวไทย และ ปวงชน+ชาวไทย และ ชน+ชาวไทย
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๓๔ ใช้ว่า ประชาชน+ชาวไทย
 ประชาชน+ชาวไทย และ ชน+ชาวไทย
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๕๔๐ ใช้ว่า ประชาชน+ชาวไทย
 ประชาชน+ชาวไทย และ ชน+ชาวไทย

อาจสรุปได้ว่าคำที่เกี่ยวกับบุคคลนั้นมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับกล่าวคือมีคำกลุ่มหนึ่งได้แก่
 คำว่า บุคคล ประชาชน พลเมือง ราษฎร เป็นคำที่ปรากฏตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร
 สยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และปรากฏมาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำ
 เพิ่มขึ้น คือ คำว่า สาธารณชน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
 ๒๕๔๐ แตกต่างกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีต และมีคำานามเฉพาะ

ส่วนกรณีคำว่า ประชาชน ปวงชน ชน + ชาวไทย นั้น มีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ
 เช่นกัน กล่าวคือ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งเป็น
 รัฐธรรมนูญที่ยังปรากฏในช่วงเวลาที่ประเทศไทยยังมิได้เปลี่ยนชื่อจากสยามมาเป็นไทยนั้น จึงทำ
 ให้คำเหล่านี้ยังปรากฏใช้คำว่าสยาม ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒
 ปรากฏคำว่า ประชาชน + พลเมือง เพิ่มขึ้น มีที่น่าสังเกตคือ คำว่าประชาชนพลเมือง ใช้เฉพาะใน
 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ และ ๒๕๑๗ คำว่า ปวงชนชาวไทยและ
 ชนชาวไทย เริ่มใช้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๔๘๒ และใช้ต่อมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๔๐ คำว่า ประชาชนชาวไทย เริ่มใช้ในรัฐธรรมนูญปี ๒๕๑๗ และใช้ต่อมา
 จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จะเห็นได้ว่าคำกลุ่มนี้มีวิวัฒนาการ
 มาเป็นลำดับแต่ลักษณะการปรากฏนี้มีได้แสดงให้เห็นว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีคำเฉพาะ

นอกจากที่กล่าวมานี้ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ยังพบว่ามีคำกริยาอีกกลุ่มหนึ่งเป็นคำกริยาที่มีความน่าสนใจกล่าวคือเป็นคำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงได้นำข้อมูลกลุ่มนี้มาศึกษามีรายละเอียดดังนี้

๖.๑.๔.๓ คำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกัน

กรณีการศึกษาเปรียบเทียบคำที่เป็นคำกริยาที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกันที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่พุทธศักราช ๒๔๗๕ ถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้แก้คำว่า กระทบ กระทบกระเทือน และกระทบกระทั่ง มีที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับต่าง ๆ แตกต่างกันดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๒ แสดงการปรากฏคำที่เป็นคำกริยาที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันคือคำว่า กระทบ กระทบกระเทือน ฯลฯ

๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
กระทบ	กะทบ	กระทบ	-	กระทบ
-	กะทบกะทั่ง	กระทบกระทั่ง	-	-
-	-	-	กระทบกระเทือน	กระทบกระเทือน

ตารางนี้อธิบายได้ว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏใช้เพียงคำว่า กระทบ หลังจากรัฐธรรมนูญฉบับนี้แล้วในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏใช้คำที่มีตัวสะกดต่างไป และเริ่มใช้คำว่า กะทบกะทั่ง เมื่อปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏคำที่ตัวสะกดต่างไปอีก และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏใช้คำว่ากระทบกระเทือนเพียงคำเดียว และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้ทั้งคำว่า กระทบ และ กระทบกระเทือน คำกริยาว่า กระทบ กระทบกระเทือน ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันหรือเหมือนกัน เมื่อศึกษาเปรียบเทียบคำนี้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตพบว่าไม่ปรากฏฉบับใดเหมือนกับฉบับพุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏใช้เพียงคำว่า กระทบ เพียงคำเดียวเท่านั้น แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับต่อมาคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

ไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒ กลับปรากฏใช้ คำกริยาสองคำ คือ คำว่ากะทบ และกะทบกะทั้ง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ กลับปรากฏใช้คำกริยาสองคำ คือ คำว่า กระทบ และกระทบกระทั้ง จนมาถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ กลับปรากฏใช้แต่เฉพาะ กระทบกระเทือน และเมื่อเปรียบเทียบกับ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้ว่า กระทบ กระทบกระเทือน อาจสรุปได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตบางฉบับมีการใช้คำลักษณะนี้เพียงคำเดียว แต่บางฉบับและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏใช้คำที่มีความหมายเหมือนกัน หรือใกล้เคียงกันหลายคำ ปรากฏการณ์ที่พบนี้อาจกล่าวได้ว่าแม้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ อาจได้รับอิทธิพลจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตบางฉบับ แต่ก็ยังคงลักษณะเฉพาะของรัฐธรรมนูญที่ใช้คำเหล่านี้ที่ต่างออกไปจากฉบับอื่น

ลักษณะการปรากฏคำเช่นนี้ยังพบคำอื่นอีก เช่น คำว่าเสมอ และเท่าเทียม

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏคำว่า เสมอ และเท่าเทียม ดังที่ปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๑ แสดงการปรากฏคำที่เป็นคำกริยาที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกัน คือคำว่า เสมอ และเท่าเทียม

๒๔๗๕	๒๔๙๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
เสมอ	เสมอ	เสมอ	เสมอ	เสมอ
-	-	เท่าเทียม	เท่าเทียม	เท่า เทียม

ตารางนี้อาจสรุปได้ว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ และ ๒๔๙๒ ปรากฏคำว่า เสมอ เพียงคำเดียว และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏคำว่าเท่าเทียมเป็นครั้งแรก และปรากฏคำทั้งเสมอ และเท่าเทียมนี้ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ จนถึงฉบับปัจจุบัน มีตัวอย่างที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏทั้งเสมอ และเท่าเทียม ดังนี้

ตัวอย่าง

บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นมูลฐาน ตามกฎหมายว่า
ด้วยการศึกษาภาคบังคับ

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๔๑)

ตัวอย่าง

ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๒๘)

สรุปได้ว่าการศึกษาเรื่องคำที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ คำนาม คำแสดงทัศนภาวะ และคำที่มีการใช้อย่างพิเศษ เช่น คำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกันในรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกัน คือกรณีคำที่เกี่ยวกับพระมหากษัตริย์ และ คำที่เกี่ยวกับบุคคล คำกริยาบางคำเช่น กระทบ กระทบกระเทือน แสดงให้เห็นวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ แต่ผลการศึกษาพบว่าผลแห่งวิวัฒนาการของลักษณะภาษาบางลักษณะเท่านั้นที่ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะและการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐาน ส่วนกรณีการศึกษาคำกริยา คำแสดงทัศนภาวะที่ปรากฏร่วมกับคำปฏิเสธ และ คำที่มีการใช้อย่างพิเศษเช่นคำกริยาบางคำที่มีความหมายใกล้เคียงกัน หรือเหมือนกันในรัฐธรรมนูญฉบับเดียวกันเช่นคำว่าเสมอ และเท่าเทียม เหล่านี้แม้ว่าจะพบว่ามีวิวัฒนาการปรากฏอยู่ แต่มิได้ทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ กรณีการศึกษาประเด็นนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

๖.๒ การศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เมื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ พบว่ารัฐธรรมนูญทุกฉบับมีชนิดของโครงสร้างประโยคทุกลักษณะเหมือนกัน ๒ กลุ่ม คือ โครงสร้างประโยคทั่วไป ได้แก่ โครงสร้างประโยคพื้นฐาน โครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคอิสระ และโครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคไม่อิสระ อีกประเภทหนึ่งคือ โครงสร้างประโยคที่มีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ โครงสร้างประโยคคำสั่ง"ให้" โครงสร้างประโยคกรรม

โครงสร้างประโยคเน้นเรื่อง โครงสร้างประโยคสหสัมพันธ์ และโครงสร้างประโยคที่ปรากฏนามวลีแปลง แต่การศึกษาเปรียบเทียบ พบว่าส่วนที่แตกต่างกันในเรื่องโครงสร้างประโยคคือจำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ ซึ่งจะแสดงให้เห็นดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๔ แสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคทั่วไปในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
ทุกฉบับ

โครงสร้างประโยคทั่วไป	๒๔๗๕	๒๔๘๒	๒๕๑๗	๒๕๓๔	๒๕๔๐
โครงสร้างประโยคพื้นฐาน	๔๒.๓๔	๓๓.๖๐	๓๖.๐๐	๓๑.๕๐	๒๕.๖๘
โครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคอิสระ	๕.๔๕	๗.๓๐	๘.๕๐	๘.๕๐	๘.๗๕
โครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคไม่อิสระ	๔๘.๑๗	๕๖.๑๐	๕๕.๕๐	๖๐.๐๐	๖๑.๕๗

ตารางแสดงการเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคทั่วไปที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับนี้สรุปได้ว่า โครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคไม่อิสระ เป็นโครงสร้างประโยคที่ปรากฏมากที่สุด ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏร้อยละ ๔๘.๑๗ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏร้อยละ ๕๖.๑๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏร้อยละ ๕๕.๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏร้อยละ ๖๐.๐๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏร้อยละ ๖๑.๕๗ เมื่อเปรียบเทียบโครงสร้างประโยคที่มีอนุประโยคไม่อิสระนี้ ระหว่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏมากกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ในอดีต มีที่น่าสังเกตว่าโครงสร้างประโยคชนิดนี้ปรากฏมากขึ้นจากรัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรก คือปรากฏมากขึ้นตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ แต่มีการปรากฏที่ลดลงในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ แต่หลังจากนั้นก็ปรากฏเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งปรากฏมากที่สุด ผู้เขียนวิทยานิพนธ์คาดว่าโครงสร้างประโยคชนิดนี้น่าจะมีแนวโน้มที่ปรากฏมากขึ้นต่อไปในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ประกาศใช้ต่อไปเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โครงสร้างประโยคที่ปรากฏเป็นจำนวนที่รองลงมาคือ โครงสร้างประโยคพื้นฐาน ซึ่งทุกฉบับมีการปรากฏลักษณะเดียวกัน และโครงสร้าง

ประ โยคที่มีอนุประ โยคอิสระเป็น โครงสร้างประ โยคที่ปรากฏน้อยที่สุดในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยทุกฉบับพ้องกัน

โครงสร้างประ โยคอีกลักษณะหนึ่งคือโครงสร้างประ โยคที่มีลักษณะเฉพาะ การศึกษา
เปรียบเทียบ โครงสร้างประ โยคกลุ่มนี้แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๑๕ แสดงการเปรียบเทียบ โครงสร้างประ โยคที่มีลักษณะเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ

ประเภทโครงสร้างประ โยคเฉพาะ	ปี ๒๔๗๕	ปี ๒๔๘๒	ปี ๒๕๑๗	ปี ๒๕๓๔	ปี ๒๕๔๐
โครงสร้างประ โยคคำสั่งให้	๑๔.๔๗	๑๕.๘	๓๒.๓๐	๓๔.๓๐	๓๕.๔๖
โครงสร้างประ โยคกรรม	๕.๒๖	๑๑.๔	๘.๓๐	๘.๔๐	๕.๕๕
โครงสร้างประ โยคเน้นเรื่อง	๒๒.๓๗	๑๐.๐๐	๖.๗๐	๗.๗๐	๗.๑๔
โครงสร้างประ โยคสหสัมพัทธ์	๓.๕๕	๑.๗๐	๒.๒๐	๒.๖๐	๑.๕๗
โครงสร้างประ โยคที่ปรากฏ นามวลีแปลง	๕๓.๘๕	๕๗.๑๐	๕๐.๕๐	๔๗.๐๐	๔๕.๔๘

ตารางแสดงการเปรียบเทียบ โครงสร้างประ โยคที่มีลักษณะเฉพาะที่ปรากฏใน
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับนี้สรุปได้ว่า โครงสร้างประ โยคที่ปรากฏนามวลีแปลง
เป็น โครงสร้างประ โยคที่ปรากฏมากที่สุด ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ คือ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏร้อยละ ๕๓.๘๕ รัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ปรากฏร้อยละ ๕๗.๑๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏร้อยละ ๕๐.๕๐ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๓๔ ปรากฏร้อยละ ๔๗.๐๐ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏ
ร้อยละ ๔๕.๔๘ เมื่อเปรียบเทียบ โครงสร้างประ โยคที่มีอนุประ โยคไม่อิสระนี้ ระหว่างรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒
ปรากฏมากกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ มีที่น่าสังเกตว่า โครงสร้างประ โยค
ชนิดนี้ปรากฏมากขึ้นจาก รัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรก คือ ปรากฏมากขึ้นตั้งแต่รัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ แต่มีการปรากฏที่ลดลงเรื่อย ๆ ในรัฐธรรมนูญแห่ง

ราชอาณาจักรไทย ฉบับต่อ ๆ มา ตามคำร้อยละที่ปรากฏผู้เขียนวิทยานิพนธ์คาดว่าโครงสร้างประโยคชนิดนี้น่าจะมีแนวโน้มที่ปรากฏน้อยลงต่อไปในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ประกาศใช้ต่อเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ แต่ปรากฏการณ์ยังมีอีกกล่าวได้ชัดเจนเมื่อยังมีได้มีการศึกษา โครงสร้างประโยคที่ปรากฏเป็นจำนวนที่รองลงมา คือ โครงสร้างคำสั่งให้ เป็นโครงสร้างที่ปรากฏมากขึ้นเรื่อย ๆ หลังจากรัฐธรรมนูญฉบับถาวรฉบับแรก ซึ่งทุกฉบับมีการปรากฏลักษณะเดียวกัน หากพิจารณาตามคำร้อยละที่ปรากฏผู้เขียนวิทยานิพนธ์คาดว่าโครงสร้างประโยคชนิดนี้น่าจะมีแนวโน้มที่ปรากฏมากขึ้นต่อไปในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับที่ประกาศใช้ต่อเนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ โครงสร้างประโยคเน้นเรื่องปรากฏมากในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ หลังจากนั้นปรากฏน้อยลงเรื่อย ๆ เป็นไปได้ว่าในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มีข้อบัญญัติที่เน้นเรื่องมาก จึงเกิดลักษณะดังกล่าวนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏโครงสร้างประโยคทุกลักษณะมากกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่น ๆ ในอดีต ยกเว้น โครงสร้างประโยคเน้นเรื่อง ที่ปรากฏน้อยกว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ผลการศึกษาเปรียบเทียบพบว่า โครงสร้างประโยคทั่วไป และ โครงสร้างประโยคที่มีลักษณะเฉพาะปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มาเป็นลำดับจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏการณ์นี้แสดงให้เห็นว่ามีโครงสร้างประโยคชนิดเดียวกันต่อเนื่องมาเป็นลำดับ และมีได้แสดงการเปลี่ยนแปลงของชนิดโครงสร้างประโยคที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ผลการศึกษาโครงสร้างประโยคนี้พบว่ามิได้เป็นไปตามสมมติฐานที่แสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงมาเป็นลำดับและทำให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ อย่างไรก็ตามผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ต่างก็มีการปรากฏจำนวนและคำร้อยละของโครงสร้างประโยคเหล่านี้แตกต่างกันในแต่ละฉบับ

๖.๓ การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนภาษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ดังที่กล่าวไปแล้วว่าการศึกษาเรื่องสำนวนภาษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมายถึง การศึกษาลีลาของภาษาในด้านการใช้คำ การสร้างประโยค การใช้สำนวนซึ่งสำนวนในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้หมายถึงคำที่มักปรากฏใช้ในบริบทของรัฐธรรมนูญซึ่งบางครั้งอาจจะแตกต่างกัน

จากภาษาที่ใช้เป็นปกติทั่วไป และศึกษาการใช้ภาษาแบบต่าง ๆ ตามที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในบทนี้เป็นบทที่ว่าด้วยการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนภาษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับดังนี้

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบทนี้จะกล่าวถึงประเด็นการใช้คำราชาศัพท์ที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ดังนี้

๖.๓.๑.๑ การใช้คำนามราชาศัพท์และคำกริยาราชศัพท์

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมีการใช้คำนามราชาศัพท์ เช่น พระราชอำนาจ พระบรมราชโองการ พระราชภาระ ฯลฯ ส่วนคำกริยาราชศัพท์ที่ปรากฏใช้มี ๒ ลักษณะ กล่าวคือ ลักษณะแรก คือ คำกริยาที่เป็นคำราชาศัพท์อยู่แล้ว ดังเช่น กราบบังคมทูล ถวาย ทูลเกล้าทูลกระหม่อม ประทับ โปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทาน ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เสด็จพระราชดำเนิน และลักษณะ ที่สอง คือ คำกริยาสามัญที่ใช้คำกริยานุเคราะห์ ทรง นำหน้า เช่น ทรงเป็น ทรงใช้ ทรงดำรง ทรงไว้ ทรงเลือก ทรงแต่งตั้ง ทรงปรึกษา ทรงบริหาร ทรงเห็นชอบ ทรงตรา ทรงเรียกประชุม ทรงให้พ้น ทรงทำ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมีการใช้คำกริยาราชศัพท์และใช้หน่วยคำเติมหน้า ทรง ประกอบข้างหน้าคำกริยาสามัญ

๖.๓.๑.๒ การสร้างประโยคในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับปรากฏประโยคที่มีคำ หรือวลี ปรากฏรวมกันอยู่ในประโยคเป็นจำนวนมาก หรือเป็นประโยคที่มีการขยายความมากจนทำให้ประโยคนั้นมีขนาดยาว และซับซ้อนมาก มีตัวอย่างประโยคที่มีขนาดยาวที่ผู้เขียนวิทยานิพนธ์พบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่นในอดีต ได้แก่ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยตั้งแต่ฉบับพุทธศักราช ๒๕๑๗ มีประโยคที่มีเนื้อหาใกล้เคียงกับตัวอย่างในมาตรา ๒๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ แต่เมื่อเปรียบเทียบความยาวของประโยค ทำให้พบว่าประโยคในมาตรา ๒๖๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีขนาดยาวกว่าที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่นในอดีต แต่เหตุผลที่เป็นประโยคที่มีขนาดยาวมากกว่าที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ มิใช่กรณีของการขยายความหรือเชื่อมความแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

เพิ่มความ และความที่เพิ่มนั้นเป็นกรณีเพิ่มคำศัพท์ใหม่ที่ปรากฏเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เท่านั้นทำให้เป็นประโยคที่มีขนาดยาวมากกว่าที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีต มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

เมื่อร่างพระราชบัญญัติใดได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๘

(๑) หากสมาชิกวุฒิสภาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งสองสภารวมกัน หรือสมาชิกของแต่ละสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดของทั้งสองสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติตามวรรคหนึ่งมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี

รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๒๒๔

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

เมื่อร่างพระราชบัญญัติใดได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๘

(๑) หากสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานรัฐสภา ประธานวุฒิสภา หรือประธานสภาผู้แทนราษฎรแล้วแต่กรณี

รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๒๐๕

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๙๓ หรือร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญใดที่รัฐสภาลงมติยืนยันตามมาตรา ๙๔ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายอีกครั้งหนึ่ง

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกัน มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้มีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี

รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒๖๒

ตัวอย่างนี้เป็นประโยคที่มีขนาดยาวแต่เหตุผลที่เป็นประโยคที่มีขนาดยาวมากกว่าที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับอื่น ๆ มิใช่กรณีของการขยายความ หรือเชื่อมความแต่อย่างใด เป็นแต่เพียงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เพิ่มความ และความที่เพิ่มนั้นเป็นกรณีเพิ่มคำใหม่ที่ปรากฏเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เท่านั้นทำให้เป็นประโยคที่มีขนาดยาวมากกว่าที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีต

ประโยคที่มีขนาดยาวตามที่กล่าวมาเหล่านี้เป็นลักษณะเด่นทางภาษาประการหนึ่งของภาษารัฐธรรมนูญ อาจเกิดจากทั้งกรณีที่ประโยคนั้นๆ บรรจุหน่วยนามมาก มีการเชื่อมความมาก หรือมีการขยายความมาก จนทำให้ผู้อ่านรัฐธรรมนูญอาจอ่านด้วยความลำบากหากไม่เข้าใจเรื่องลักษณะภาษาดีเพียงพอ

๖.๓.๑.๓ การใช้สำนวนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ผลการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ทุกฉบับพบว่ามีการใช้สำนวนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ เช่น สำนวนว่า“เป็นอัน...” สำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบางฉบับ เช่น สำนวน “ก็ดี” ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ การใช้สำนวน “ชอบ” “มิชอบ” “ไม่ชอบ” “ล่วงพ้น ” “ยก” “ผูกขาดตัดตอน” ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ ปรากฏการใช้สำนวนเหล่านี้ยกเว้นรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ไม่ปรากฏ และสำนวนปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเฉพาะฉบับ ได้แก่ การใช้สำนวน ท่านให้ ท่านว่า ไชรี เป็นสำนวนที่ปรากฏใช้เฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มีตัวอย่างดังนี้

ในปีหนึ่งท่านให้มีสมัยประชุมสามัญหนึ่งหรือหลายสมัย แล้วแต่สภา
จะกำหนด

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒๘)

ตัวอย่าง

สมัยประชุมสามัญหนึ่งๆ ท่านว่ามีกำหนดเวลาเก้าสิบวัน

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒๙)

ตัวอย่าง

ถ้าและสภาลงมติตามเดิมไชรี ท่านให้นำร่างพระราชบัญญัตินั้นขึ้น
ทูลเกล้าฯ ถวายอีกครั้งหนึ่ง

(รธน๒๔๗๕ มาตรา ๓๙)

คำว่า “ท่านให้ ท่านว่า ไชรี” ที่ปรากฏในบริบทที่ยกตัวอย่างมานี้มีความหมายใน
บริบทที่ยกตัวอย่างมานี้ ทวีเกียรติ มีนะกนิษฐ (๒๕๒๙: ๑๒)กล่าวไว้ว่า

“สำนวนกฎหมาย ท่านผู้ศึกษาและไม่ได้ศึกษากฎหมายแต่ได้อ่าน
กฎหมายมาบ้างจะสังเกตได้ว่าถ้าเป็นกฎหมายรุ่นเก่า ๆ แล้ว จะมีคำที่เหมือนกับ
เป็นส่วนเกินมา เช่น คำว่า “ท่าน” “...ท่านให้ถือว่า...ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า
...” หรือคำว่า “มัน” “ท่านว่ามันยังไม่รู้ผิดและชอบ” หรือคำว่า “ไชรี” “ถ้าผู้ฝาก

ต้องการไชร์” “...และศาลมีอาจยังทราบเจตนาอันแท้จริงได้ไชร์” เป็นต้น หากใช้คำฟุ่มเฟือยไว้จุดประสงค์ในการเขียนไม่ หากแต่คำว่า ท่าน น่าจะเป็น grammatical subject ตามแบบอย่างการเขียนของภาษาอังกฤษและภาษาไทยที่ต้องมีประธานเป็นผู้กระทำเสมอ ส่วนคำว่าไชร์ น่าจะทำหน้าที่คล้ายเครื่องหมายวรรคตอน และทำให้สำนวนรื่นหูขึ้น...การร่างกฎหมายในปัจจุบันนี้ไม่ค่อยพิถีพิถันกับการใช้สำนวนความเหล่านี้เท่าใด...”

ลักษณะการใช้สำนวน “ท่านให้ ท่านว่า ไชร์ ”เช่นนี้ไม่ปรากฏใช้แล้วในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ ๒๕๑๗ ๒๕๓๔ และ ๒๕๔๐

การใช้สำนวนว่า “ก้าวล่วง” “สิ้นผล” เป็นสำนวนที่ปรากฏเฉพาะในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง

การนั่งพิจารณาคดีของศาลต้องมีผู้พิพากษาหรือตุลาการครบองค์คณะ และผู้พิพากษาหรือตุลาการซึ่งมิได้นั่งพิจารณาคดี จะทำคำพิพากษาหรือคำวินิจฉัยคดีนั้นมิได้ เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยหรือมีเหตุจำเป็นอันอันมิอาจก้าวล่วงได้

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓๖)

สำนวนว่า “ก้าวล่วง” พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๑๑๘) ให้ความหมาย “ก้าวล่วง” ว่า ก.ละเมิด เช่น กฤษฎีก้าวล่วงสิทธิบาท ลักษณะการปรากฏใช้ สำนวนว่า “ก้าวล่วง” ดังกล่าวนี้ใช้ในบริบทของรัฐธรรมนูญที่แตกต่างจากภาษาที่ใช้เป็นปกติทั่วไป

ตัวอย่าง

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหก ให้การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวสิ้นผลไป

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘๐)

สำนวนว่า “สิ้นผล” เป็นคำที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒

(๒๕๔๖) มิได้ให้ความหมายไว้ แต่ให้ความหมาย “สิ้น” (ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๔๖: ๑๑๕๔) ว่า ก.หมด, จบ, เช่น กินอาหารมื้อนี้สิ้นเงินไป ๕๐๐ บาท สิ้นปีนี้เขาจะย้ายไปอยู่เชียงใหม่; ดาย เช่น พ่อแม่เขาสิ้นไปหมดแล้ว ลักษณะการปรากฏใช้ จำนวนว่า “สิ้นผล” ดังกล่าวนี้ใช้ในความหมายที่แตกต่างจากที่ใช้ปกติทั่วไป หรือใช้ในความหมายที่มีได้เกิดจากความหมายปกติของคำที่ประกอบอยู่ ตามที่ปรากฏในบริบทของรัฐธรรมนูญกล่าวคือ มีความหมายในบริบทว่า ไม่เกิดผล

อาจสรุปได้ว่าการศึกษาเปรียบเทียบการใช้จำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ พบว่า รัฐธรรมนูญทุกฉบับมีการใช้จำนวนที่เหมือนกัน ดังเช่น จำนวนว่า เฉพาะตัว ชอบ เป็นอัน ส่วนจำนวนอื่น ๆ เช่น ล่วงพ้น ยก ผูกขาดตัดตอนไม่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ แต่ปรากฏในฉบับอื่น ๆ ทั้งหมด และยังพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีการใช้จำนวนเฉพาะที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เช่น ก้าวล่วง สิ้นผล ลักษณะภาษาดังที่กล่าวนี้เป็นไปตามสมมติฐานว่าการใช้จำนวนมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ

นอกจากจำนวนต่าง ๆ ตามที่ได้กล่าวมานี้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ยังปรากฏจำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติ ดังเช่นในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ ปรากฏจำนวนว่า “ภายในเงื่อนไขและอาการที่กฎหมายบัญญัติ” ต่างจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับอื่น ๆ มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง

บุคคลมีหน้าที่เคารพต่อกฎหมาย และมีหน้าที่ป้องกันประเทศ ช่วยเหลือราชการ โดยทางเสียภาษีและอื่น ๆ ภายในเงื่อนไขและโดยอาการที่กฎหมายบัญญัติ

(รธน ๒๔๗๕ มาตรา ๑๕)

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์คิดว่าจำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นจำนวนภาษาเก่าทำให้มีความแตกต่างกับที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับอื่น ๆ จำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ปรากฏเพียง ๑ ข้อมูล

จำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับอื่น

กล่าวคือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒ ปรากฏสำนวนว่า “ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” “ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ ปรากฏสำนวนว่า “ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” “ตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ” “ตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย” “ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” “ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ ปรากฏสำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติว่า “ตามที่กฎหมายบัญญัติ” “ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” “ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” “ตามเงื่อนไขที่กฎหมายบัญญัติ” “ตามที่ระบุไว้ในกฎหมาย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏสำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติเช่นกัน และนิยมใช้ว่า “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ” ซึ่งนิยมใช้มากกว่าสำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติว่า “ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย” และ “ตามเงื่อนไขและวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ” และปรากฏในบริบทที่หลากหลายกว่าสองลักษณะหลัง จากการศึกษาข้อมูลพบว่าอาจกล่าวได้ว่าลักษณะการใช้สำนวนที่บ่งการเสริมบทบัญญัติ “ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ ” ดังกล่าวนี้ ปรากฏอย่างสม่ำเสมอมากกว่าอีก ๒ ลักษณะ

๖.๓.๑.๔ การใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับปรากฏประโยคที่มีการใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ในที่ประชุมแห่งสภา สมาชิกผู้ใดจะกล่าวคำใดๆ ในทางแสดงข้อความหรือแสดงความเห็นหรือออกเสียงลงคะแนน ท่านว่าเป็นเอกสิทธิ์อันเด็ดขาด ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดๆ มิได้

(รธน ๒๔๗๕ มาตรา ๒๗)

ตัวอย่างนี้มีการใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ กล่าวคือ ใช้ว่า “เอกสิทธิ์” และยังมีส่วนของประโยคที่เน้นย้ำความต่อเนื่องอีกว่า “ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดๆ มิได้” ซึ่งหากพิจารณาความหมายของ “ผู้ใดจะนำไปเป็นเหตุฟ้องร้องว่ากล่าวสมาชิกผู้นั้นในทางใดๆ มิได้” จะพบว่า มีความหมายทำนองเดียวกับ คำว่า “เอกสิทธิ์”

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒

บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการสื่อสารถึงกันโดยทางไปรษณีย์ หรือทางอื่นที่
ชอบด้วยกฎหมาย

(รธน ๒๔๙๒ มาตรา ๔๐)

ตัวอย่างนี้มีการใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ กล่าวคือ ใช้ว่า “ทางไปรษณีย์” และยังมีส่วนของประโยคที่เน้นย้ำความต่อเนื่องอีกว่า “ทางอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย” ซึ่งหากพิจารณาความหมายของ “ทางอื่นที่ชอบด้วยกฎหมาย” ซึ่งอาจใช้ภาษาที่ครอบคลุมว่า “ทางที่ชอบด้วยกฎหมาย” จะพบว่ามีความหมายที่ครอบคลุม “ทางไปรษณีย์”

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

ในกรณีที่มีการฟ้องสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในคดีอาญา ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นในระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๔๓)

ตัวอย่างนี้มีการใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ กล่าวคือ ใช้ว่า “ในกรณีที่มีการฟ้อง” และยังมีส่วนของประโยคที่เน้นย้ำความต่อเนื่องอีกว่า “ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ” ซึ่งหากพิจารณาความหมายของ “ไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ” จะพบว่า มีความหมายทำนองเดียวกับ คำว่า “ในกรณีที่มีการฟ้อง”

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ในกรณีที่สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้ใดกระทำการ หรือมีพฤติการณ์อันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือมีลักษณะเป็น ความผิดต่อเจ้าพนักงานในส่วนที่เกี่ยวกับสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ หรือเป็น การเสื่อมเสียแก่เกียรติศักดิ์ของการเป็นสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทน ราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แล้วแต่กรณี จำนวนไม่ น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา มีสิทธิ เข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกเพื่อให้วุฒิสภาหรือสภา ผู้แทนราษฎรวินิจฉัยให้สมาชิกผู้นั้นพ้นจากสมาชิกภาพได้

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๘๒)

ตัวอย่างนี้มีการใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ กล่าวคือ ใช้ว่า “กระทำการ หรือมีพฤติการณ์อัน เป็นความผิด” และยังมีส่วนของประโยคที่เน้นย้ำความต่อเนื่องอีกว่า “มีลักษณะเป็นความผิด” “เป็นการเสื่อมเสีย”

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ตัวอย่าง

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมาย ให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒๘)

ตัวอย่างนี้มีการใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ กล่าวคือ ใช้ว่า “การทั่วไป” และยังมีส่วนของ ประโยคที่เน้นย้ำความต่อเนื่องอีกว่า “ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใด บุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” ซึ่งหากพิจารณาความหมายของ “ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใด กรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” จะพบว่า มีความหมายทำนองเดียวกับ คำว่า “การทั่วไป”

๖.๓.๑.๕ การใช้ภาษาเพื่อเสนอข้อเท็จจริงในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ดังนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมีการใช้ภาษาเพื่อเสนอข้อเท็จจริง มีตัวอย่าง

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๖๕

พระมหากษัตริย์ทรงตั้งคณะรัฐมนตรีขึ้นคณะหนึ่ง ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรีหนึ่ง และรัฐมนตรีอีกอย่างน้อยสิบสี่นาย อย่างมากยี่สิบสี่นาย

(รธน ๒๔๖๕ มาตรา ๔๖)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจเป็นทั้งข้อเท็จจริงและข้อปฏิบัติด้วย ดังเช่น

ตัวอย่าง

พระมหากษัตริย์ต้องทรงเป็นพุทธมามกะและทรงเป็นอัครศาสนูปถัมภก

(รธน ๒๔๖๕ มาตรา ๔)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจมีการให้เหตุผลประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง

ในกรณีทั้งสองนี้ ท่านว่าคณะรัฐมนตรีที่ออกนั้นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อ
ดำเนินการไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(รธน ๒๔๖๕ มาตรา ๕๑)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการ ผู้ใดจะ
ละเมิดมิได้

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๕)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจเป็นทั้งข้อเท็จจริงและข้อปฏิบัติด้วย ดังเช่น

ตัวอย่าง

พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรี
คนหนึ่งและองคมนตรีอีกไม่มากกว่าแปดคนประกอบเป็นคณะองคมนตรี

(รธน ๒๕๕๒ มาตรา ๑๓)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจมีการให้เหตุผลประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น
ตัวอย่าง

ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้
นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

(รธน ๒๕๕๒ มาตรา ๑๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะ
ละเมิดมิได้

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๗)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจเป็นทั้งข้อเท็จจริงและข้อปฏิบัติด้วย ดังเช่น

ตัวอย่าง

พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธานองคมนตรี
คนหนึ่ง และองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินกว่าสิบสี่คน ประกอบเป็นคณะองคมนตรี

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๕)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจมีการให้เหตุผลประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง

ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการ
เรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๓๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๒)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจเป็นทั้งข้อเท็จจริงและข้อปฏิบัติด้วย ดังเช่น

ตัวอย่าง

คณะองคมนตรีมีหน้าที่ถวายความเห็นต่อพระมหากษัตริย์ในพระราช
กรณียกิจทั้งปวงที่พระมหากษัตริย์ทรงปรึกษา และมีหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติใน
รัฐธรรมนูญนี้

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๐)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจมีการให้เหตุผลประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น

ภายในสามสิบวันนับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ให้มีการ
เรียกประชุมรัฐสภาเพื่อให้สมาชิกได้มาประชุมเป็นครั้งแรก

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๒๗)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจเป็นทั้งข้อเท็จจริงและข้อปฏิบัติด้วย ดังเช่น

ตัวอย่าง

พระมหากษัตริย์ทรงเลือกและทรงแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นประธาน
องคมนตรีคนหนึ่งและองคมนตรีอื่นอีกไม่เกินสิบแปดคนประกอบเป็นคณะ
องคมนตรี

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๒)

การใช้ภาษาที่แสดงข้อเท็จจริงบางข้อมูลอาจมีการให้เหตุผลประกอบด้วย ตัวอย่างเช่น

ร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัติหรือร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนั้นจากรัฐสภา เพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒๓)

นอกจากการศึกษาดังที่กล่าวมายังมีข้อมูลกลุ่มหนึ่งที่สื่อความหมายอีกลักษณะที่ต่างไป กล่าวคือ มีการใช้ภาษาที่มีความหมายเป็นนามธรรม คำว่า นามธรรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒(๒๕๔๖ : ๕๗๖) ให้ความหมายว่า น. สิ่งที่ไม่มีรูป คือ รู้ไม่ได้ ทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย รู้ได้เฉพาะทางใจเท่านั้น ดังนั้นการใช้ภาษาที่สื่อความหมายเป็นนามธรรมจึงหมายถึงการใช้ภาษาที่ให้ความหมายหมายถึงสิ่งที่ไม่มีรูป หรือมีอวัยวะบุคลิกหรือวิธีการหรือการกระทำที่แน่ชัดที่สามารถปฏิบัติหรืออ้างเป็นหลักฐานยืนยันได้ หรือสื่อความหมายให้รู้ได้เฉพาะทางใจ หรือทางความคิด มีตัวอย่างเช่น

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

เมื่อเป็นการจำเป็นเพื่อประโยชน์แห่งรัฐ พระมหากษัตริย์จะทรงเรียกประชุมวิสามัญแห่งสภาผู้แทนราษฎรก็ได้

(รธน ๒๔๗๕ มาตรา ๓๑)

คำว่า ประโยชน์ เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม คำนี้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๖๖๕) ให้ความหมายว่า น. สิ่งที่มีผลใช้ได้ดีสมกับที่

คิดมุ่งหมายไว้, ผลที่ได้ตามต้องการ, สิ่งที่เป็นผลดีหรือเป็นคุณ, เช่น ประโยชน์ของการศึกษา
ประโยชน์ของโรงเรียน

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒

สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

(รธน๒๕๕๒ มาตรา ๔๓)

คำว่า สิทธิ เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม คำนี้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๑๑๕๓) ให้ความหมายว่า น. อำนาจอันชอบธรรม เช่น บุคคลมีสิทธิและ
หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เขามีสิทธิในที่ดินแปลงนี้ (ป.ส.); (กฎ) อำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่าง
อิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย (อ. right)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๓

สิทธิของบุคคลในครอบครัวย่อมได้รับความคุ้มครอง

(รธน ๒๕๑๓ มาตรา ๔๕)

คำว่า สิทธิ เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๑๑๕๓) ให้ความหมายว่า น. อำนาจอันชอบธรรม เช่น บุคคลมีสิทธิและ
หน้าที่ตามรัฐธรรมนูญ เขามีสิทธิในที่ดินแปลงนี้ (ป.ส.); (กฎ) อำนาจที่จะกระทำการใด ๆ ได้อย่าง
อิสระ โดยได้รับการรับรองจากกฎหมาย (อ. right)

ตัวอย่าง

รัฐพึงส่งเสริมการค้นหายาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์
ในทางเศรษฐกิจแก่ประชาชนชาวไทย ...

(รธน ๒๕๑๓ มาตรา ๗๘)

คำว่า ส่งเสริม เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๑๑๑๒) ก. เกื้อหนุน, ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น, เช่น ส่งเสริมการลงทุน

ส่งเสริมการศึกษา

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

รัฐพึงดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการดำรงชีวิตของ
บุคคลให้สูงขึ้น

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา๗๕)

คำว่า คุณภาพ เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน
พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๒๕๓) ให้ความหมายว่า น. ลักษณะที่ดีเด่นของบุคคลหรือสิ่งของ

คำว่า มาตรฐาน เป็นคำที่มีความหมายเป็นนามธรรม พจนานุกรมฉบับ
ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖: ๘๕๕) ให้ความหมายว่า น. สิ่งที่อยู่เอาเป็นเกณฑ์ที่
รับรองกันทั่วไป เช่น เวลามาตรฐานกรีนิช, สิ่งที่อยู่เอาเป็นเกณฑ์สำหรับเทียบกำหนด ทั้งในด้าน
ปริมาณและคุณภาพ เช่น มาตรฐานอุตสาหกรรม หนังสือนี้ยังไม่เข้ามาตรฐาน

ตัวอย่าง

การดำเนินการตามพรรคสองต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน
ในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ทั้งในด้านการศึกษา วัฒนธรรม ความมั่นคง
ของรัฐ และประโยชน์สาธารณะอื่น รวมทั้งการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา๔๐)

ที่กล่าวมานี้คือการใช้ภาษาที่เพื่อเสนอข้อเท็จจริงที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแต่ละฉบับ

๖.๓.๑.๖ การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมีการใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ปรากฏในมี
ตัวอย่างดังนี้

การสั่งให้ปฏิบัติ

กรณีการสั่งให้ปฏิบัติ อาจแสดงการสั่งโดยการใช้คำแสดงทัศนภาวะ เช่น “ต้อง” หรือ การสั่งโดยการใช้คำแสดงการสั่ง เช่น “ให้...” ในประโยคที่ได้เรียบเรียง ดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕ มีดังนี้

การประชุมทุกคราว ต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของ
จำนวนสมาชิกทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุมได้

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒๕)

ตัวอย่าง

ในปีหนึ่งท่านให้มีสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งหรือหลายสมัย แล้วแต่สภา
จะกำหนด

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒๘)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒ มีดังนี้

รัฐจะต้องรักษาไว้ซึ่งเอกราช

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๕๕)

ตัวอย่าง

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง
ให้รองประธานรัฐสภาทำหน้าที่แทน

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา๗๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗ มีดังนี้

รัฐจะต้องรักษาไว้ซึ่งเอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๖๑)

ตัวอย่าง

ร่างพระราชบัญญัติซึ่งได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้า ฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๘๘)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔ มีดังนี้

รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช และบูรณภาพแห่งอาณาเขต

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๖๐)

ตัวอย่าง

และเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๘๘)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีดังนี้

รัฐต้องพิทักษ์รักษาไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราชและบูรณภาพแห่งอาณาเขต

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๖๑)

ตัวอย่าง

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓)

การสั่งที่ระบุงรณ

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุงรณมักปรากฏ “ในกรณีนี้ ในกรณีนี้” ภายใต้บังคับ” เป็นต้นนำหน้าประโยคเพื่อเป็นการระบุงรณถึงกรณีของเรื่องที่สมมติขึ้น หรือเรื่องที่ยังมิได้เกิดขึ้นจริง เพื่อสั่งให้ปฏิบัติหากเกิดเรื่องตามที่สมมติขึ้น มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ในกรณีทั้งสองนี้ ท่านว่าคณะรัฐมนตรีที่ออกนั้นต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินการไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

(รธน๒๔๗๕ มาตรา ๕๑)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามความในมาตรา ๑๕ ก็คือ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดผู้หนึ่งที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๒๐)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๒๑ ก็คือ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดผู้หนึ่งที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๒๒)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามมาตรา ๑๖ ก็คือ ในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่นใดก็ดี ให้คณะองคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดผู้หนึ่งที่สมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ในกรณีที่พระมหากษัตริย์มิได้ทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์
ตามมาตรา ๑๘ หรือในกรณีที่พระมหากษัตริย์ไม่สามารถทรงแต่งตั้งผู้สำเร็จ
ราชการแทนพระองค์เพราะยังไม่ทรงบรรลุนิติภาวะหรือเพราะเหตุอื่น ให้คณะ
องคมนตรีเสนอชื่อผู้ใดผู้หนึ่งซึ่งสมควรดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทน
พระองค์ต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘)

ตัวอย่างที่กล่าวมานี้คือการใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุกรณีซึ่งมักปรากฏ “ในกรณีที่
ในกรณีนี้ ” นำหน้ากรณีต่าง ๆ ที่สื่อความว่ามีภาวะเฉพาะกรณีของเรื่องที่สมมติ เหตุการณ์
ไว้ขึ้น และปรากฏการสั่งซึ่งเห็นได้จากประโยคที่ปรากฏใช้กริยา “ให้” ดังตัวอย่าง

การสั่งที่ระบุเงื่อนไข

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุเงื่อนไขจะปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเงื่อนไขต่างๆ
ยกตัวอย่างเช่น ถ้า หาก ถ้าหากว่า ก็ต่อเมื่อ ในเมื่อ เว้นแต่ ก็แต่โดย ฯลฯ นำหน้าส่วนของ
ประโยคที่แสดงเงื่อนไขที่กำหนด การสั่งที่ระบุเงื่อนไขเป็นการสมมติเหตุการณ์ที่ยังมิได้เกิดขึ้น
เช่นเดียวกับการสั่งที่ระบุกรณีเช่นกัน มีตัวอย่างการใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งตามเงื่อนไขที่กำหนด
ดังนี้

ตัวอย่าง

ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือด้วยเหตุใด
เหตุหนึ่งจะทรงบริหารพระราชภาระไม่ได้ จะได้ทรงตั้งบุคคลหนึ่งหรือหลายคน
เป็นคณะขึ้นให้เป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ด้วยความเห็นชอบของสภา
ผู้แทนราษฎร

(รธน ๒๔๗๕ มาตรา ๑๐)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๒

ถ้าเห็นว่าคำรื้อนั้นมิมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาล
โดยพลัน

(รธน ๒๕๕๒ มาตรา ๓๑)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

ถ้าเห็นว่าคำรื้อนั้นมิมูล ศาลมีอำนาจสั่งผู้คุมขังให้นำตัวผู้ถูกคุมขังมาศาล
โดยพลัน

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๓๓)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ในเมื่อพระมหากษัตริย์จะไม่ประทับอยู่ในราชอาณาจักร หรือจะทรง
บริหารพระราชภาระไม่ได้ด้วยเหตุใดก็ตาม จะได้ทรงแต่งตั้งผู้ใดผู้หนึ่งเป็น
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ตัวอย่าง

แต่ร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะ
เสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๖๕)

ตัวอย่างเหล่านี้แสดงการใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุเงื่อนไขซึ่งในรัฐธรรมนูญฉบับนี้
ปรากฏการใช้คำเชื่อมแสดงเงื่อนไขต่างๆ เช่น ถ้า หาก ถ้าหากว่า ก็ต่อเมื่อ ในเมื่อ เว้นแต่ก็แต่
โดย นำหน้าส่วนของประโยคที่แสดงเงื่อนไขที่สมมติเหตุการณ์ขึ้น และปรากฏการสั่งซึ่งเห็นได้
จากประโยคที่ปรากฏใช้กริยา “ให้” ดังตัวอย่าง

การสั่งที่ระบุเวลา

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุเวลามักปรากฏคำเชื่อมบอกเวลา ยกตัวอย่าง เช่น เมื่อ
ในระหว่างที่ เป็นต้น ในประโยคที่แสดงการสั่งที่ระบุเวลานี้เป็นการสมมติเหตุการณ์ที่ยังมิได้
เกิดขึ้นเช่นเดียวกับการใช้ภาษาที่ระบุกรณี หรือระบุเงื่อนไข เช่นกัน มีตัวอย่างการใช้ภาษาเพื่อ
แสดงการสั่งที่ระบุเวลา ดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้ร่างพระราชบัญญัติขึ้นสำเร็จแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย

(รธน๒๔๗๕ มาตรา ๓๘)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ หรือมาตรา ๒๐ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไปพลางก่อน

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๒๑)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๓

ในระหว่างที่ไม่มีผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๒ ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ไปพลางก่อน

(รธน ๒๕๑๓ มาตรา ๒๓)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๗)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

เมื่อรัฐสภาให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ประธานรัฐสภาประกาศในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ แต่งตั้งผู้นั้นเป็นผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๕)

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุเวลาดังตัวอย่างที่กล่าวมาปรากฏคำเชื่อมบอกเวลาดังเช่น เมื่อ ในระหว่างที่ ก่อน ฯลฯ ในประโยคที่แสดงการสั่งที่ระบุเวลาเป็นการสมมติ เหตุการณ์ที่ยังมิได้เกิดขึ้นเช่นเดียวกัน

การสั่งห้าม

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งห้ามมักปรากฏใช้คำปฏิเสธ มิ ไม่ ในรูปแบบต่าง ๆ มีทั้งกรณีการสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติ หรือการระบุคุณสมบัติของบุคคลที่จะไปดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังเช่น

กรณีการใช้คำปฏิเสธ มิ หรือ มิ + กริยาต่าง ๆ เช่น

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนชาวสยาม มิใช่แทนแต่จะเพาะผู้ que เลือกตั้งตนขึ้นมา ต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของตน โดยบริสุทธิ์ใจ **ไม่อยู่**ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใดๆ

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒๐)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

ต้องไม่เป็นผู้จัดการ กรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน หรือลูกจ้างของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท ที่รัฐหรือหน่วยราชการของรัฐเป็นผู้ลงทุนหรือผู้ถือหุ้นมากกว่าร้อยละห้าสิบของทุนหรือจำนวนหุ้นทั้งสิ้น

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๘๐)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

การลงมติในกรณีเช่นว่านี้ **มิให้กระทำ**ในวันเดียวกับวันที่การอภิปรายสิ้นสุด

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๕๕)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่รับสัมปทานจากรัฐหรือหน่วยราชการหรือ
หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๙๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องไม่ดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วย
ราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น
ผู้บริหารท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๑๐)

กรณีการสั่งห้ามที่มีลักษณะ “เรื่องที่ตั้งโดยใช้กริยาต่าง ๆ + มิได้” เช่น

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ผู้ใดจะละเมิดมิได้

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๓)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๙๒

บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวกับสมาคมจะนำมาใช้บังคับแก่พรรค
การเมืองมิได้

(รธน ๒๔๙๒ มาตรา ๓๕)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๓

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้

(รธน ๒๕๑๓ มาตรา ๘)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใด ๆ มิได้

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๘)

ตัวอย่างนี้เป็นกรณีการสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติที่มีลักษณะ “เรื่องที่สั่งโดยใช้กริยาต่าง ๆ + มิได้”

กรณีการสั่งห้ามที่ใช้กริยา “ห้ามมิให้” เช่น

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับหรือหมายเรียกตัวสมาชิกไปกักขัง
เว้นไว้แต่จับในขณะที่กระทำผิด...

(รธน๒๔๗๕ มาตรา ๓๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิก
วุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนไปทำการสอบสวน...

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๑๑๘)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับหรือคุมขัง หรือหมายเรียกตัวสมาชิก
วุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไปทำการสอบสวน...

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๔๒)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ในระหว่างสมัยประชุม ห้ามมิให้จับหรือคุมขังหรือหมายเรียกตัวสมาชิก
วุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร...

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๓๓)

ตัวอย่าง

ห้ามมิให้รัฐมนตรีผู้นั้นกระทำการใดอันมีลักษณะเป็นการเข้าไปบริหาร
หรือจัดการใด ๆ เกี่ยวกับหุ้นหรือกิจการของห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทดังกล่าว

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒๐๕)

ตัวอย่างนี้เป็นกรณีการสั่งห้ามมิให้ปฏิบัติโดยการสั่งห้ามที่ใช้กริยา “ห้ามมิให้”

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งห้ามมักปรากฏใช้คำปฏิเสธ มิ ไม่ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การ
ใช้คำปฏิเสธ ไม่ หรือ มิ + กริยาต่าง ๆ การสั่งห้ามที่มีลักษณะ“เรื่องที่สั่งโดยใช้กริยาต่าง ๆ + มิได้”
การสั่งห้ามที่ใช้กริยา “ห้ามมิให้” ดังตัวอย่างที่กล่าวมานี้

การสั่งที่ระบุหลายลักษณะ

การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่งที่ระบุหลายลักษณะ มีลักษณะเช่นเดียวกับการสั่งหรือสั่งห้าม
โดยอาจมีการระบุกรณี เงื่อนไข เวลา หรือสั่งห้าม หรืออื่น ๆ หลายลักษณะในประโยคมีตัวอย่าง
ดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕
กรณีการสั่งที่มีลักษณะ “เรื่องที่สั่ง + กริยาต่าง ๆ + ระบุการยกเว้น”

ตัวอย่าง

การลงมติวินิจฉัยข้อปริญานั้น ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นประมาณ เว้น
ไว้แต่เรื่องซึ่งมีบทบัญญัติไว้เป็นพิเศษในรัฐธรรมนูญนี้

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

กรณีการสั่งที่ปรากฏค่าแสดงการสั่ง “ให้” และระบุงรณิ และระบุงเอนไข

ตัวอย่าง

ในกรณีเช่นว่านี้ ถ้าหากสภาผู้แทนลงมติยืนยันร่างเดิมหรือร่างที่
คณะกรรมการร่วมกันพิจารณา ด้วยคะแนนเสียงมากกว่ากึ่งจำนวนสมาชิก
ทั้งหมดของสภาแล้ว ก็ให้ถือว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันได้รับความ
เห็นชอบของรัฐสภา

(รธน๒๔๘๒ มาตรา๑๒๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

กรณีการสั่งห้ามที่มีลักษณะ “เรื่องที่สั่ง + กริยาต่าง ๆ + มิได้ + ระบุงการยกเว้น

ตัวอย่าง

การจับกุมคุมขังหรือตรวจค้นตัวบุคคลไม่ว่าในกรณีใดๆ จะกระทำมิได้
เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(รธน ๒๕๑๗) มาตรา ๓๓)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

กรณีการสั่งห้ามที่ระบุงรณิ และระบุงเอนไขการยกเว้น

ตัวอย่าง

ในกรณีที่มีการฟ้องร้องสมาชิกวุฒิสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใน
คดีอาญาไม่ว่าจะได้ฟ้องนอกหรือในสมัยประชุม ศาลจะพิจารณาคดีนั้นใน
ระหว่างสมัยประชุมมิได้ เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิก
หรือเป็นคดีอันเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๓๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

กรณีการสั่งที่ปรากฏคำปฏิเสธ ไม่ หรือ มิ + กริยาต่าง ๆ และระบุเงื่อนไขการยกเว้น เช่น
ตัวอย่าง

บุคคลจะไม่ต้องรับโทษอาญา เว้นแต่จะได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้
อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและกำหนดโทษไว้

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๓๒)

ตัวอย่างที่กล่าวมาแสดงการสั่งที่ระบุหลายลักษณะ โดยมีลักษณะการใช้ภาษาที่แสดงการ
สั่ง และ มีการระบุกรณี เงื่อนไข เวลา หรือสั่งห้าม หรืออื่น ๆ หลายลักษณะในประโยค ดัง
ตัวอย่างที่กล่าวมา

๖.๓.๑.๗ การใช้ภาษาเพื่อนำเสนอเนื้อหาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

เมื่อศึกษาข้อมูลในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับแล้วพบว่า มีลักษณะการ
นำเสนอเนื้อหาที่จำแนกกลุ่มได้ ๒ ลักษณะ ลักษณะแรก คือ นำเสนอเนื้อหาเรียงลำดับเนื้อหาเป็น
ประโยคเดียว และเป็นประโยคที่เรียงต่อเนื่องกัน และอีกลักษณะคือ นำเสนอเนื้อหาเป็นหัวข้อ
และเรียงลำดับเลข ทั้งสองลักษณะมีตัวอย่างดังนี้

๖.๓.๑.๗.๑ นำเสนอเนื้อหาเรียงลำดับความเป็นประโยคเดียวและเป็นประโยคที่เรียง ต่อเนื่องกัน

การนำเสนอเนื้อหาเป็นประโยคเดียวในมาตราเดียวปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่ง
ราชอาณาจักรไทยฉบับต่าง ๆ ดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพสยาม

(รธน๒๔๗๕ มาตรา ๕)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญ

(รธน ๒๔๕๒ มาตรา ๓)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

พระมหากษัตริย์ผู้เป็นประมุขทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่ง
รัฐธรรมนูญนี้

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๓)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๒)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ประเทศไทยมีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุข

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๒)

ตัวอย่างนี้มีการนำเสนอเนื้อหาเพียงประโยคเดียวในมาตราเดียว

การนำเสนอเนื้อหาเป็นประโยคหลายประโยคเรียงต่อเนื่องกันในมาตราเดียว เช่น

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

อำนาจอธิปไตยย่อมมาจากปวงชนชาวสยาม พระมหากษัตริย์ผู้เป็น
ประมุข ทรงใช้อำนาจนั้นแต่โดยบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๒)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการ ผู้ใดจะ
ละเมิดมิได้

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๕)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

องค์พระมหากษัตริย์ดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใดจะ
ละเมิดมิได้

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๗)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่เคารพสักการะ ผู้ใด
จะละเมิดมิได้

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย
กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับ
มิได้

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๖)

ตัวอย่างนี้มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นประโยคหลายประโยคเรียงต่อกัน

การนำเสนอเนื้อหาเป็นประโยคหลายประโยคเรียงต่อกันบางข้อมูลส่งผลให้ประโยคที่
ปรากฏมีลักษณะที่เรียกว่าเป็นประโยคขนานความได้ ดังเช่น

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ภายในบังคับแห่งบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญนี้ บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมาย ฐานะนครศักดิ์โดยกำเนิดก็ดี โดยแต่งตั้งก็ดี หรือโดยประการอื่นใดก็ดี ไม่กระทำให้เกิดเอกสิทธิ์อย่างใดเลย

(รธน๒๔๗๕มาตรา ๑๒)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และให้ประธาน
องคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่นหรือให้
องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๑๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ประธานองคมนตรี หรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง และให้ประธาน
องคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งองคมนตรีอื่น หรือ
ให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๖)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีก็ดี การให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่งก็ดี
ให้เป็นไปตามพระราชอัชฌาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
องคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

การเลือกและแต่งตั้งองคมนตรีหรือการให้องคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง
ให้เป็นไปตามพระราชอัธยาศัย

ให้ประธานรัฐสภาเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
ประธานองคมนตรีหรือให้ประธานองคมนตรีพ้นจากตำแหน่ง

ให้ประธานองคมนตรีเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้ง
องคมนตรีอื่นหรือให้องคมนตรีอื่นพ้นจากตำแหน่ง

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๓)

ตัวอย่างเหล่านี้มีการนำเสนอเนื้อหาเป็นประโยคหลายประโยคเรียงต่อกัน ซึ่งทำให้บาง
ข้อมูลมีลักษณะที่เรียกว่าเป็นประโยคขนานความได้

นอกจากกรณีการนำเสนอประโยคดังกล่าวมา ยังมีการนำเสนอเนื้อหาโดยการเขียน
เรียงลำดับเนื้อหาเป็นหัวข้อและเรียงลำดับเลข ดังนี้

๖.๓.๑.๗.๒ การนำเสนอเนื้อหาโดยเขียนเรียงลำดับเนื้อหาเป็นหัวข้อและเรียงลำดับเลข

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรทุกลบับมีการนำเสนอเนื้อหาโดยเขียนเรียงลำดับเนื้อหาเป็น
หัวข้อและเรียงลำดับเลข มีตัวอย่างดังนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

นอกจากนี้ความเป็นรัฐมนตรีจะสิ้นสุดลงเฉพาะตัวโดย

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๒๑ (๔)
- (๔) สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่ไว้วางใจ

(รธน๒๔๗๕ มาตรา ๕๑)

ตัวอย่างนี้มีการนำเสนอโดยการเรียงประโยคข้อมูลโดยลำดับหมายเลขเป็นข้อ ๆ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๕๒ ๒๕๑๗ ๒๕๓๔ และ ๒๕๔๐ มีลักษณะดังที่กล่าวนี้เช่นเดียวกัน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๕๒

สมาชิกภาพแห่งสมาชิกรัฐสภาสิ้นสุดลงเมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๘๐
- (๕) มีลักษณะต้องตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๐ (๑) (๒) (๓)

และ (๕) และมาตรา ๕๓ (๑) (๒) และ (๓)..

(รธน ๒๔๕๒ มาตรา ๘๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓
- (๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๗ (๑) หรือ (๒)
- (๖) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๘ (๑) (๒)...

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๒๔)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

ประธานและรองประธานวุฒิสภา และประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งก่อนถึงวาระตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง

แล้วแต่กรณี เมื่อ

- (๑) ขาดจากสมาชิกภาพแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
- (๒) ลาออกจากตำแหน่ง
- (๓) ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีหรือข้าราชการการเมืองอื่น
- (๔) ต้องคำพิพากษาให้จำคุก

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๒๐)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้ที่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา

- (๑) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- (๓) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
- (๔) มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๐๗ (๕)

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๒๕)

ลักษณะการนำเสนอเนื้อหาที่เรียงลำดับเป็นหัวข้อและเรียงลำดับเลขที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีที่ปรากฏให้เห็นถึงลักษณะการเขียนที่มีความไม่สม่ำเสมอในหลายประเด็น และบางกรณีมีปัญหาด้านการสื่อความอีกด้วย ลักษณะที่มีความไม่ชัดเจนเกิดขึ้นดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

สมาชิกภาพแห่งสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

- (๑) ถึงคราวออกตามวาระ หรือยุบสภา
- (๒) ตาย
- (๓) ลาออก
- (๔) ขาดคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๕) สภาผู้แทนราษฎรวินิจฉัยให้ออกจากตำแหน่งโดยเห็นว่ามี
ความประพฤติในทางจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่สภา

(รธน ๒๔๗๕ มาตรา ๒๑)

ตัวอย่างนี้ควรมีการเชื่อมระหว่างหัวข้อด้วยคำเชื่อมว่า หรือ

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๔๘๒

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติเป็นไทยตามกฎหมาย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทย ซึ่ง
บิดาเป็นคนต่างด้าวก็ตีบุคคลผู้ได้สัญชาติไทยโดยการแปลงชาติก็ดี ต้อง
มีคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้ง
สมาชิกสภาผู้แทนอีกด้วย

(๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง

(รธน ๒๔๘๒ มาตรา ๘๕)

ตัวอย่างนี้ควรมีการเชื่อมระหว่างหัวข้อด้วยคำเชื่อมว่า และ

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๑๗

สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามวาระ

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) กระทำการอันต้องห้ามตามมาตรา ๑๐๓

(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๑๑๗ (๑)

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๑๘ (๑) (๒) (๓)

หรือ ...

(รธน ๒๕๑๗ มาตรา ๑๐๕)

ตัวอย่างนี้เป็นกรณีเดียวกับที่เคยกล่าวถึงแล้วในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรสยาม พุทธศักราช ๒๔๗๕

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๓๔

บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- (๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลซึ่งมีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคม ของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
- (๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้ง

(รธน ๒๕๓๔ มาตรา ๑๑๕)

ตัวอย่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐

ตัวอย่าง

บุคคลผู้มีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

- (๑) มีสัญชาติไทย แต่บุคคลผู้มีสัญชาติไทยโดยการแปลงสัญชาติ ต้องได้สัญชาติไทยมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง และ
- (๓) มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตเลือกตั้งมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง...

(รธน ๒๕๔๐ มาตรา ๑๐๕)

ตัวอย่างนี้มีความไม่ชัดเจนเกิดขึ้น กล่าวคือ ตัวอย่างนี้ใช้การนำเสนอเนื้อหาที่เป็นหัวข้อ และเรียงลำดับเลข แต่ไม่มีคำเชื่อมที่บ่งบอกอย่างชัดเจนว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องมีคุณสมบัติครบทุกประการ หรือมีเพียงคุณสมบัติเพียงบางประการจึงจะเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งหมายถึงมีการละคำเชื่อม และ หรือ คำเชื่อม หรือ ไป ระหว่างหัวข้อที่เรียงลำดับกัน ลักษณะเช่นนี้อาจส่งผลให้เกิดปัญหาในการตีความได้

การศึกษาเรื่องสำนวนภาษาซึ่งศึกษาลีลาภาษาในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การใช้คำราชาศัพท์ การสร้างประโยคที่มีขนาดสั้นและยาว การใช้สำนวน การใช้ภาษาลักษณะต่างๆ ได้แก่การใช้ภาษาเพื่อเน้นย้ำความ การใช้ภาษาเพื่อเสนอข้อเท็จจริง การใช้ภาษาเพื่อแสดงการสั่ง การใช้ภาษาเพื่อนำเสนอเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับมีสำนวนภาษาลักษณะเดียวกัน แต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบางฉบับรวมถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีความแตกต่างไปในรายละเอียด ที่ปรากฏชัดเจนคือ ประเด็นการใช้สำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่ พุทธศักราช ๒๔๗๕ จนถึงพุทธศักราช ๒๕๔๐ กล่าวคือ มีสำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยทุกฉบับ เช่น สำนวนว่า เป็นอัน... สำนวนที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบางฉบับ เช่น สำนวน ชอบ ไม่ชอบ ล่วงพ้น ก็ดี สำนวนที่ปรากฏเฉพาะฉบับ เช่น ท่านว่า ไชรี และพบว่ารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ปรากฏสำนวนที่ปรากฏเฉพาะฉบับคือสำนวนว่า ก้าวล่วง สิ้นผล ประเด็นดังกล่าวนี้ทำให้สรุปได้ว่าสำนวนภาษาที่ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีวิวัฒนาการมาเป็นลำดับ ผลแห่งวิวัฒนาการทำให้ปรากฏสำนวนใหม่ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ และเป็นผลให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มีลักษณะเฉพาะ การศึกษาสำนวนภาษาจึงเป็นไปตามสมมติฐาน